

MUSTIKKAMAAN HOITO- JA KEHITTÄMISSUUNNITELMA

Verkkoversio 28.10.2015 Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	5	3.5	KASVILLISUUDEN KEHITTÄMINEN.....	23
2	LÄHTÖKOHDAT	7	3.5.1	Osa-ALUEIDEN NYKYTILAN KUVAUS, MAISEMALLINEN TAVOITETILA JA TOIMENPITEET	23
2.1	ALUEEN HISTORIAA	7	3.6	LUONNONHOIDON TOTEUTUSOHJELMA 2014-2023	37
2.2	KAAVOITUS- JA SUUNNITTELUTILANNE	9	4	HANKKEET JA KUSTANNUKSET	38
2.2.1	YLEIS- JA ASEMAKAAVA	9	4.1	KOIRAPUISTO	38
2.2.2	MUUT SUUNNITELMAT.....	9	4.2	SAAREN LÄNSIOSAN UUDET PUISTOKÄYTÄVÄT JA KORKEASAAREN PAVILJONGIN YMPÄRISTÖ	38
2.3	KÄYNNISSÄ OLEVAT HANKKEET, SUUNNITELMAT JA SELVITYKSET.....	12	4.3	LIIKUNTAPUISTON ITÄREUNAN UUDET PUISTOKÄYTÄVÄT.....	40
2.4	KULTTUURIYMPÄRISTÖ JA MAISEMA	14	4.4	MUSTIKKAMAAN SISÄÄNKÄYNTIALUEEN LIIKENNE- JA OPASTUSJÄRJESTELYT	40
2.5	LUONNONYMPÄRISTÖ	16	4.5	KALUSTEET, VARUSTEET JA VALAISTUS.....	42
2.5.1	KALLIOPERÄ.....	16		LÄHTEET	
2.5.2	TOPOGRAFIA	16		LIITE 1, LUONNONHOIDON TOTEUTUSOHJELMA	
2.5.3	RANNAT.....	16		LIITE 2, ASUKASPALAUTE	
2.5.4	KASVILLISUUS.....	16			
2.6	ARVOKKAAT LUONTOKOhteET.....	16			
2.7	ASUKAS- JA SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖ	18			
3	SUUNNITELMA.....	20			
3.1	YLEISET TAVOITTEET JA KEHITTÄMISPERIAATTEET	20			
3.2	PALVELUIDEN JA TOIMINTOJEN KEHITTÄMINEN	20			
3.2.1	KOIRA-AITAUS	20			
3.2.2	PYÖRÄPYSÄKÖINTI	20			
3.2.3	KALUSTEET JA VARUSTEET.....	22			
3.2.4	VENESATAMAN LAAJENTAMINEN	22			
3.3	HALLINTORAJOJEN TARKASTAMINEN.....	22			
3.4	ULKOILUREITISTÖN JA OPASTUKSEN PARANTAMINEN	22			
3.4.1	NYKYISEN REITISTÖN PARANTAMINEN	22			
3.4.2	UUDET REITIT.....	22			
3.4.3	OPASTUS.....	22			
3.4.4	VALAISTUKSEN KEHITTÄMINEN	22			

I JOHDANTO

Mustikkamaan saari on noin 36 hehtaarin laajuinen Helsingin kaupungin omistama ulkoilu- ja virkistysaluekokonaisuus itäisen kantakaupungin tuntumassa. Saari sijaitsee Kulosaaren kaupunginosan ja Korkeasaaren välissä, Kruunuvuorenselän pohjoisosassa. Mustikkamaa tunnetaan nykyään pääosin Korkeasaaren eläintarhan saapumisreitistä, mutta myös uimarannoista, kesäteatterista ja liikuntapuistosta. Saaren pohjoisosassa on laaja pyhäköintialue, joka palvelee eläintarhan lisäksi myös Mustikkamaan ulkoilu- ja liikuntapuiston käyttäjiä.

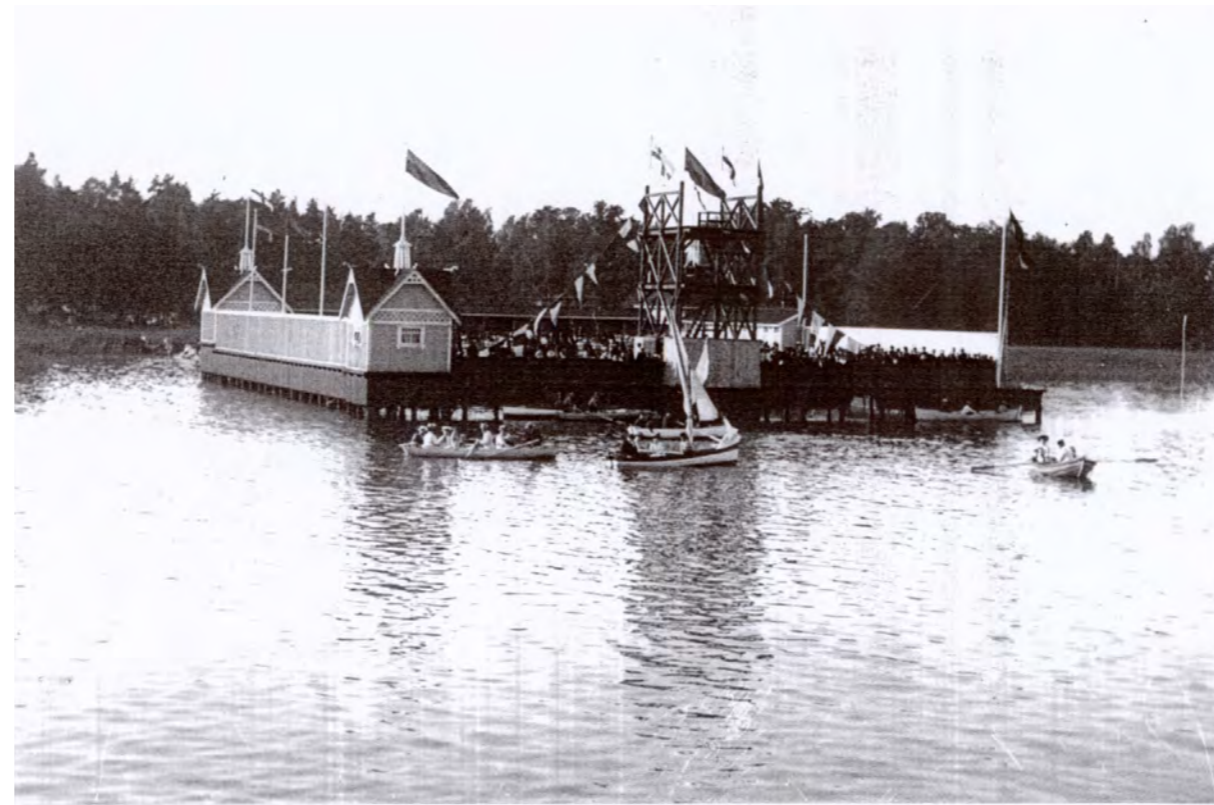
Suunnittelualueena on Mustikkamaan kaavan mukaiset virkistysalueet (VL-I, VV, VU). Suunnitelma keskittyy pääosin Helsingin kaupungin rakennusviraston hallinnoimiin viheralueisiin, mutta saarta tarkastellaan maisemallisena ja toiminnallisena kokonaisuutena huomioiden myös liikuntaviraston hallinnoimat alueet, Korkeasaaren sisäänkäyntialue saaren länsipäässä sekä ravintolan tontti liikuntapuiston itäpuolella. Hopeasalmen telakka-alue on rajattu tämän suunnitelman ulkopuolelle.

Mustikkamaa on jo vuosikymmenien ajan palvellut virkistys- ja ulkoilualueena, mutta Kalasataman kaupunginosan rakentumisen myötä alueen käyttö tulee lisääntymään. Kalasataman ja Mustikkamaan yhdistävä uusi kevyen liikenteen silta, Isoisänsilta, valmistuu vuonna 2016 ja tarjoaa uuden sujuvan yhteyden itäisen kantakaupungin suunnasta Mustikkamaalle. Myös mahdollinen Kruunuvuorensilta ja sen mukanaan tuoma raitiovaunuyhteys Korkeasaaren parantaa Mustikkamaan saavutettavuutta sekä Laajasalon että kantakaupungin suunnasta ja tulee todennäköisesti lisäämään alueen virkistyskäyttöä. Tämän hoito- ja kehittämissuunnitelman tavoitteena on ajantasaistaa vuonna 2003 valmistunut Mustikkamaan virkistysalueen yleissuunnitelma sekä valmistautua alueen lisääntyviin virkistyskäyttöpaineisiin.

Mustikkamaan hoito- ja kehittämissuunnitelma on laadittu Helsingin rakennusviraston arkkitehtuoriosaston toimeksiannosta Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy:ssä. Työn tilaajana on toiminut aluesuunnittelija Birgitta Rossing ja suunnitelman ovat laatineet maisema-arkkitehdit Yrjö Ala-Heikkilä ja Niina Alapeteri. Tämän hoito- ja kehittämissuunnitelman rinnalla rakennusvirasto on laatinut Mustikkamaalle luonnonhoidon suunnitelman, josta on vastannut metsäsuunnittelija Antti Siuruainen.

Kuva 1. Ote Helsingin opaskartasta. Rakenteilla oleva Isoisänsilta on merkitty karttaan katkoviivalla.

Kuva 2. Mustikkamaan uimaranta 1930-luvulla. Kuva: Helsingin työväenyhdistys.

Kuva 3. Mustikkamaan ravintola 1920-luvulla. Kuva: Helsingin työväenyhdistys.

Kuva 4. Vapaa-ajan viettoa Mustikkamaan kansanpuistossa 1930-luvulla. Kuva: Helsingin työväenyhdistys.

Kuva 5. Mustikkamaan uimalaitos 1920-30-luvulla. Kuva: Helsingin työväenyhdistys.

2 LÄHTÖKOHDAT

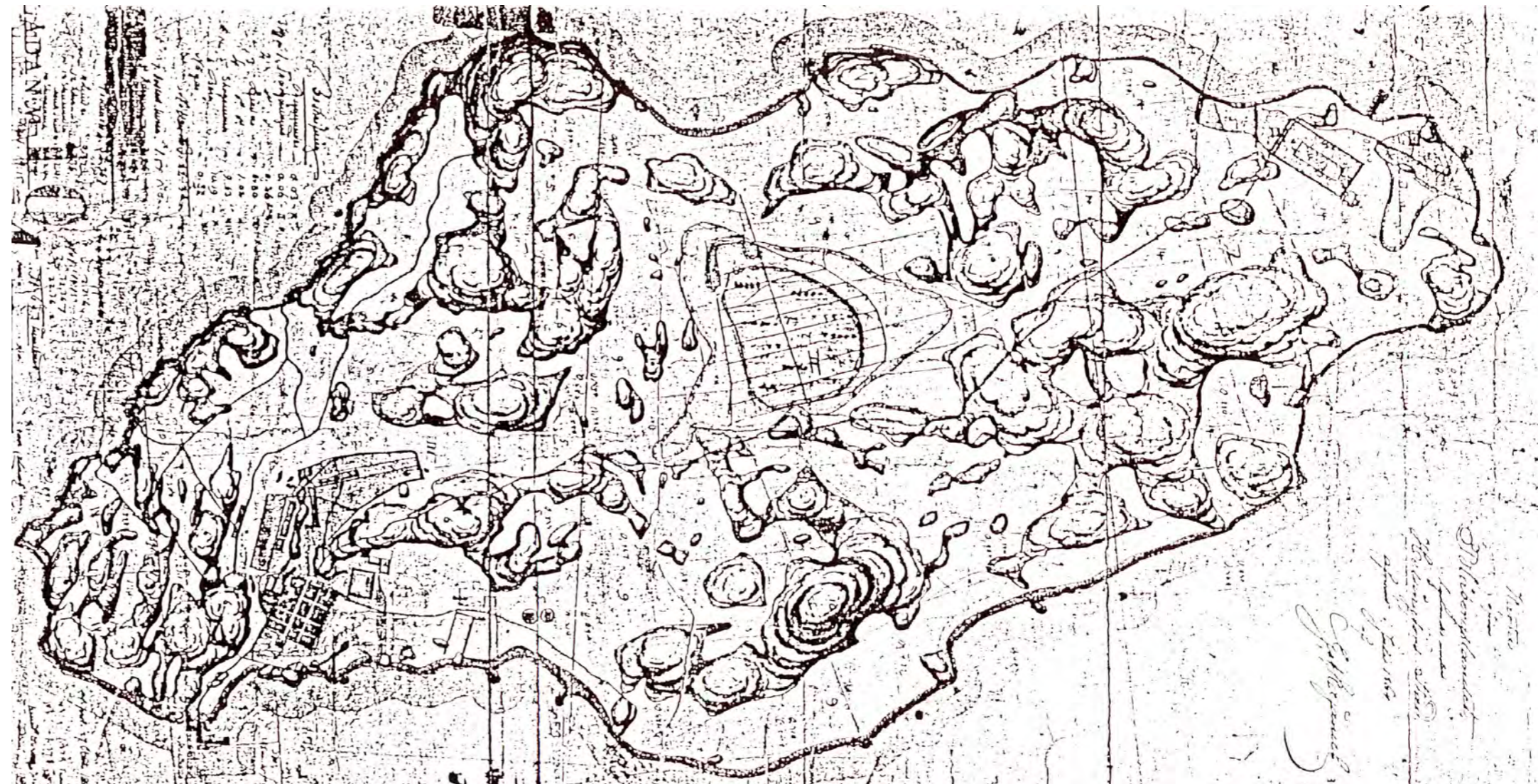
2.1 Alueen historiaa

Vuonna 1569 Mustikkamaan omistus siirtyi kalastusoikeuksineen Helsingin kaupungille. Saarta käytettiin vuosisatojen ajan kalastuksen ohella kaupunkilaisten vuokrattuna laidunmaana. Krimin sodan alla vuonna 1855 Mustikkamaa siirtyi valtion hallintaan ja sinne rakennettiin mm. ruutivarasto. Takaisin kaupungin hallintaan saari palasi vuonna 1864. 1860-luvun lopulla käynnistyi säännöllinen laivaliikenne Helsingin lähisaarien ja mantereen välillä, mm.

Mustikkamaalle. Seuraavan vuosikymmenen aikana saarelle alettiin rakentaa kesähuiloita kaupungin vuokraamille tonteille ja vuosisadan lopussa alueella oli jo toistakymmentä kesähuilaa.

Vuonna 1920 Helsingin kaupunginvaltuusto päätti, että Mustikkamaata tulee käyttää kansanpuistona. Vuonna 1921 Helsingin työväenyhdistys sai rakennusluvan ravintolalle, joka valmistuikin nopeasti ja pari vuotta myöhemmin aloittivat toimintansa uimalaitos ja kesäteatteri. 1930-luvulla Mustikkamaasta kehittyi kaupunkilaisten suosittu kesäviikko paikka. Samaan aikaan saarella toimi edelleen merellistä teollisuutta kuten telakoita.

Sotien jälkeen saarella oli hiljaista, kun lauttaliikenne Hakaniemestä oli loppunut. Kulosaaresta Mustikkamaalle johtavasta sillasta tehtiin aloite 1950-luvun alussa, ja lopulta 1960-luvun alussa sen rakentaminen aloitettiin. Vuonna 1964 valmistuneen sillan myötä Mustikkamaa heräsi hiljaiselosta ja pari vuotta myöhemmin valtuustossa hyväksytyn maankäyttösuunnitelman mukaan alueen toimintoja alettiin elvyttää ja järjestellä uudelleen. Uimala oli purettu huonokuntoisena. Vuonna 1975 rakennetun Korkeasaaren sillan myötä Mustikkamaasta tuli muun käytön ohella myös läpikulkupaikka Korkeasaareen.

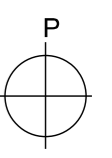
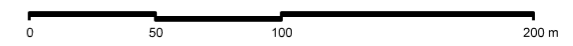
Kuva 6. Mustikkamaan kartta vuodelta 1864. Kartan keskivaiheilla näkyy suu nykyisten urheilukenttien kohdalla. Lounaisosassa näkyy tilaan liittyviä pelto- ja puutarha-alueita. Kuva: Mustikkamaan yleissuunnitelma. Väliraportti 29.1.1988. Helsingin kaupunki, Urheilu- ja ulkoiluvirasto.

2 LÄHTÖKOHDAT - AJANTASA-ASEMAKAAVA

**MUSTIKKAMAA-KORKEASAARI
BLÅBÄRSLANDET-HÖGHOLMEN**

19 MUSTIKKAMAA KORKEASAARI
BLÅBÄRSLANDET HÖGHOLMEN

2.2 Kaavoitus- ja suunnittelutilanne

2.2.1 Yleis- ja asemakaava

Helsingin yleiskaava 2002 saari on merkitty Helsingin saaristona kehittäväksi alueeksi sekä virkistysalueeksi, joka on kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävä. Uusi Helsingin yleiskaava on kaavaluonnosvaiheessa. Uudesta yleiskaavasta on laadittu selvitysvaiheessa Visio 2050, jossa Mustikkamaa on osa Kruunuvuorenselän virkistyskokonaisuutta.

Suuressa osassa Mustikkamaata on voimassa asemakaavaa vuodelta 1997. Saaren keskellä sijaitseva liikuntapuisto ja saaren pohjoisrannalla sijaitseva Helsingin melojien majan ympäristö ovat asemakaavassa urheilu- ja virkistyspalvelualueita (VU-alue). Saaren pohjois- ja koillisrannalla sijaitsevat venesatama-alueet (LV-1 ja LV-2-alueet) ja etelärannalla uimaranta-alue (VV-alue). Honkaluoto on urheilu- ja virkistyspalvelualue (VU-alue). Saaren metsä- ja kallioalueet ovat lähivirkistysalueita (VL-1). Saaren pohjoispuolella on yleinen pysäköintialue (LP). Mustikkamaan ravintolan ympäristö on huvi- ja viihdetarkoituksia palvelevien rakennusten korttelialue (YV). Alue on vuokrattu yksityiselle yrittäjälle. Korkeasaaren sillan päässä sijaitsee eläntarha-alueita (VE) ja Norpan saari on luonnonsuojelualue (SL). Hallinnollisesti Mustikkamaa jakautuu rakennusviraston katu- ja puisto-osaston ylläpitämiin lähivirkistysalueisiin ja liikuntaviraston ylläpitämiin liikunta- ja virkistyspalvelualueisiin.

2.2.2 Muut suunnitelmat

Asemakaavan ohella Mustikkamaalle on laadittu useita maankäyttö- ja hankesuunnitelmia, joista osa on jäänyt ainakin osittain toteuttamatta:

- Mustikkamaan ranta- ja venelaiturisuunnitelma, Arkkitehtitoimisto Juutilainen-Kairamo-Pantsar
- Mustikkamaan urheilupuiston maankäyttösuunnitelma 1964, Olli Lehtovuori. Suunnitelma laadittiin samana vuonna kuin silta Kulosaaresta Mustikkamaalle valmistui. Siinä Mustikkamaan etelärannalle hahmoteltiin uima-altaita, rantapromenadia, veneiden vuokrausta ja kalastajakylää, korkeimmalle kalliolle näkötornia ja pohjoisrannalle venesatamaa. Puiston keskiosan vanhojen kenttäalueiden uudelleen järjestely ja huoltorakennus kuului myös suunnitelmaan.
- Mustikkamaan yleissuunnitelma, väliraportti 1988. Suunnitelmassa esi-

tettiin kolme maankäyttövaihtoehtoa, joista ensimmäisessä toiminnot säilyvät ennallaan, toisessa ehdotettiin kylpyläkompleksia vanhan uimailan yhteyteen ja kolmannessa ehdotettiin kylpylän lisäksi majoituspalveluita sekä vierasvenesatamaa.

- Mustikkamaan yleissuunnitelma 1990, Arkkitehtitoimisto Pentti Piha Ky. Suunnitelmassa ehdotetaan mm. suurta vierasvenesatamaa saaren eteläreunalle, jonne ajo tapahtuisi läpiajotunnelia pitkin. Lisäksi kaavailtiin ravintolan yhteyteen akvaariota, telakka-alueen kupeeseen saaristomuseota, eteläosan niityille hyötyeläintarhaa.

- Mustikkamaan tanssikeskus 2001, Arkkitehtitoimisto Eeva & Sten Kallis. Tanssi- ja huvittelukeskus Mustikkamaan ravintolan eteläpuolisille kallioille.
- Mustikkamaan virkistysalueen yleissuunnitelma 2003 ja Mustikkamaan liikunta-alueen yleissuunnitelma 2003, Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy.

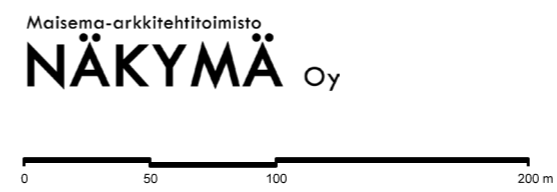
Kuva 7. Näkymä Isoisänsillan työmaalle keväällä 2015. Silta tulee yhdistämään Mustikkamaan virkistysalueen ja Kalasataman uuden asuinalueen toisiinsa.

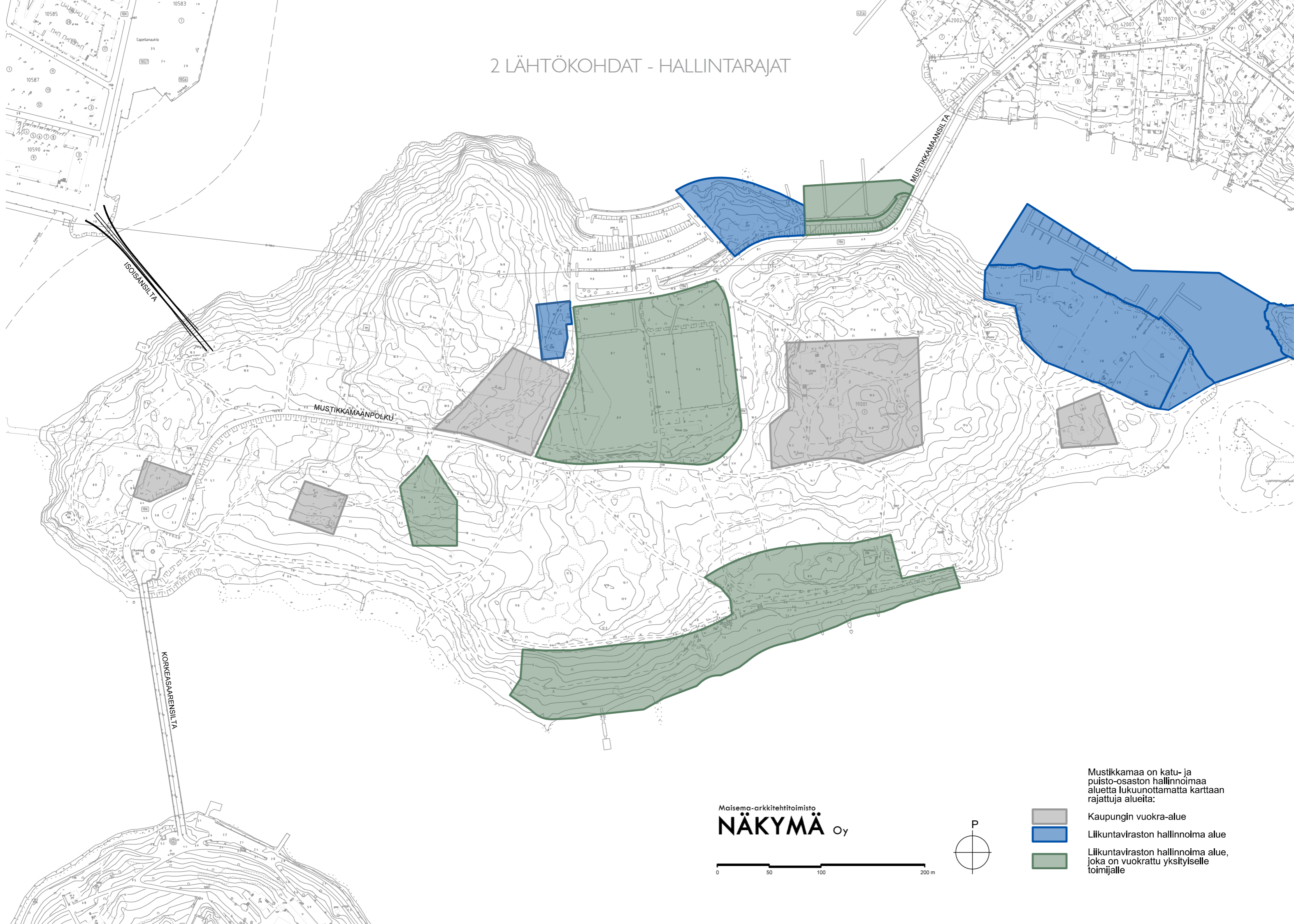
2 LÄHTÖKOHDAT - TOIMINNOT JA PALVELUT

LIIKUNTA	VENEILY
pelikenttä	telakka-alue
kuntorata / latu	satama
kuntoilu	LIIKENNE
VIRKISTYS	linja-autopysäkki
virkistysalue	pysäköintialue
valvottu uimaranta	pyöräteline
piknikpöytä	YKSITYISALUE
penkki	

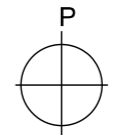
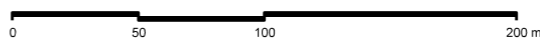
2 LÄHTÖKOHDAT - HALLINTARAJAT

Mustikkamaa on katu- ja puisto-osaston hallinnoimaa aluetta lukuunottamatta karttaan rajattuja alueita:

- Kaupungin vuokra-alue
- Liikuntaviraston hallinnoima alue
- Liikuntaviraston hallinnoima alue, joka on vuokrattu yksityiselle toimijalle

Maisema-arkkitehtitoimisto
NÄKYMÄ Oy

2.3 Käynnissä olevat hankkeet, suunnitelmat ja selvitykset

Mustikkamaahan kohdistuu suuria käyttöpaineita rakentuvan Kalasataman suunnalta. Isoisänsillan valmistuminen 2016 lisää päivittäisiä kävijämääriä, kun silta yhdistää uuden ja vielä pitkään rakennustyömaana olevan Kalasataman Mustikkamaan virkistys- ja ulkoilualueeseen. Uuden kaupunginosan tärkeimmän puistoalueen, Kalasatamanpuiston, on tavoitteena valmistua vuonna 2017, mutta Mustikkamaa tulee jatkossakin olemaan Kalasataman kaupunginosan tärkeimpiä lähivirkistysalueita.

Kesällä 2014 Helsingin kaupunki vuokrasi liikuntapuiston länsipuolelta noin 0,68 hehtaarin suuruisen alueen viideksi vuodeksi Seikkailupuisto Korkeen

käyttöön. Seikkailupuiston ensimmäinen vaihe avattiin yleisölle syyskuussa 2014 ja toinen vaihe toukokuussa 2015.

Suunnitteilla olevan Kruunuvuorensilta vaikuttaa Mustikkamaan tulevaisuuteen monin tavoin. Sillan rakentamisesta ei tätä kirjoitettaessa ole vielä tehty päätöstä mutta sen käyttöönotto ajoittunee 2020-luvulle. Kruunuvuoren sillan ja Korkeasaaren uuden sisäänkäynti- ja lipunmyyntirakennuksen valmistuttua Mustikkamaan puolella oleva vanha lipunmyyntipaviljonki jää vaille käyttöä ja nykyinen Korkeasaaren silta jää huoltoajoväyläksi sekä Mustikkamaan kautta yksityisautoilla tai Sörnäistenniemen suunnasta jalan tai polkupyörällä saapuvien vierailijoiden saapumisreitiksi. Nykyinen pysäköintialue on eläintarhan huippusesongin aikana pahasti ruuhkautunut ja tavoitteena on kannustaa eläintarhan kävijöitä nykyistä enemmän julkisten liikennevä-

lineiden käyttöön ja ohjata pysäköinnin painopistettä jatkossa Kalasataman keskukseen rakennettavaan pysäköintilaitokseen. Korkeasaari tutkii mm. 'turistijuna'- tyyppisen kuljetuspalvelun käynnistämistä Kalasataman metro-asemalta Isoisänsillan kautta Korkeasaareen. Myös pyörällä Korkeasaareen saapuvien kävijöiden määrä tulee lisääntymään Isoisänsillan myötä. Yksityisautoilun vähentyessä nykyistä suurempi osa Mustikkamaan pysäköintipaikoista voisi mahdollisesti vapautua liikunta-, virkistys- ja ulkoilualueen kävijöiden käyttöön.

Saarelle on suunnitteilla myös uudenlaista toimintaa, rannalle ns. alemman pysäköintialueen ja Helsingin Melojien tukikohdan väliin on suunniteltu kesäkahvilaa. kesällä 2015 kahvilatoiminta organisoitiin rantaan ankkuroidusta ravintolalaivasta käsin.

Liikuntavirasto on tutkinut uuden Merellisten alueiden tukikohdan perustamista Hopeasalmen telakan alueelle mutta tätä kirjoitettaessa päätöksiä tukikohdan perustamisesta ei ole tehty eikä Mustikkamaa ole tällä hetkellä todennäköisin sijoituspaikka tukikohdalle.

Kaupunkisuunnitteluvirasto etsii uusia sijoituspaikkoja itäisestä kantakaupungista poistuville venepaikoille. Mustikkamaa on otettu esiin yhtenä mahdollisena sijoitusvaihtoehtona, mutta päätöksiä venesataman laajentamisesta ei ole tehty. Pysäköintialueen pohjoispuolella sijaitseva vierasvenesatama halutaan säilyttää nykyisessä käytössä ja alueella ei ole tilaa veneiden talvisäilytyspaikoille.

Pitkän tähtäimen tulevaisuuden suunnitelmissa on myös Mustikkamaata halvojan voimalinjan putkitus.

Kuva 8. Havainnekuva Kruunuvuorensillasta. Sillan rakentaminen vaikuttaa Mustikkamaan tulevaisuuteen monin tavoin. Kuva: WSP Finland Oy.

2 LÄHTÖKOHDAT - RAKENNUSKANTA

RAKENNUKSET JA RAKENTEET (s=kaavassa suojeltu)

- 1. 1870 Mustikkamaan torppa (s)
- 2. 1900 Sauna
- 3. 1920 Helsingin melojien tukikohta
- 4. 1922 Ravintola (s)
- 5. 1922 Kesäteatteri
- 6. 1939 Vanha rantakahvila
- 7. 1969 LIV:n työsuhteasunnot
- 8. 1972 LIV:n pukuhuone ja huoltorakennus
- 9. 1985 Maanalaiseen öljyvarastoon liittyvä huoltorakennus
- 10. 1999 Uimarannan huoltorakennus, pukukopit
- 11. 1999 Korkeasaaren lipunmyynti- ja kahvilarakennus
- 12. Kioski
- 13. LIV:n huoltorakennus ja varikko

HÄVINNEET RAKENNUKSET JA RAKENTEET

- 14. Uimala
- 15. Tanssilava
- 16. Kesäteatteri
- 17. Kesähuvila-asutus

Maisema-arkkitehtitoimisto
NÄKYMÄ Oy

0 50 100 200 m

2.4 Kulttuuriympäristö ja maisema

Mustikkamaan torppa avoimine niittyalueineen sekä uimarannan miljöökomeine rantamäntyineen muodostavat saaren kulttuuriympäristön ytimen. Suuri osa alueen nykyisestä käytäväverkostosta noudattelee 1900-luvun alun polkuja ja tielinjauksia, kuten Mustikkamaanpolku, eteläinen rantakäytävä ja rantaan johtavat diagonaalikäytävät. Mustikkamaan torpan läheisyydessä on sijainnut ainakin 1800-luvun puolesta välistä saakka aina 1940-luvulle asti huvila, jonka sijainnista kertoo yhä vanha tien pohja sekä pihapiirin istutuksista säilyneet jalopuut (tammi, vaahtera, jalava ja lehmus) ja koristepensaat (mm. syreenit). Historiallisia jäänteitä on myös uimarannan läheisyydessä, jossa voi hahmottaa vielä vanhan uimalan paikan. Rinteessä sijainnut uimala on jättänyt jälkensä alueen maastonmuotoihin, lisäksi rannassa olevat kiviladellamat kertovat uimalan paikasta.

Kuva 9. Mustikkamaan torppa ja syötävä puutarha. Alue on vuokrattu Korkeasaaren eläintarhan käyttöön.

Ravintolan ja sen vieressä sijainneen Mustikkamaan kansanpuiston juhla-kenttään hahmo ja tilarakenne ovat ajan saatossa kadonneet. Kentän läpi kulkenut puurivi on kadonnut, ravintolan ympäristö on kasvanut umpeen ja laajoja näköaloja sieltä ei enää avaudu. Säilyneet kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennukset ja alueet sekä liikuntaviraston pelikentät muodostavat kuitenkin yhä puistomaisen kokonaisuuden kutakuinkin vanhan juhla-kentän paikalle.

Avokalliot ovat merkittävä osa Mustikkamaan miljöötä. Laajimmat yhtenäiset silokalliot sijaitsevat Isoisänniemellä, saaren pohjoisrannalla sekä kaakkoisrannalla. Myös saaren vanhimmat metsäalueet ovat tärkeä osa kulttuuri-maisemaa. Mustikkamaan kansanpuiston identiteetin ja tunnelman voi aistia komeissa kilpikaarnamännnyissä, hiekkakäytävissä ja merinäkymissä.

Kuva 10. Mustikkamaan kesäteatterin katso-morakennelma.

Kuva 11. Mustikkamaan uimaranta kesällä 2014. Alue on liikuntaviraston hallinnassa.

2 LÄHTÖKOHDAT - MAISEMATILA JA REITISTÖ

AVOIN MAISEMATILA

- hiekkaranta
- niitty
- avokallio

PUOLIAVOIN MAISEMATILA

- kalliometsikkö
- puistomaiset alueet, pihapiirit, puisto- ja rantametsiköt

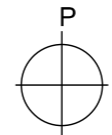
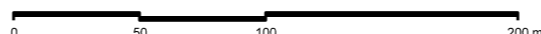
SULKEUTUNUT MAISEMATILA

- metsä

REITISTÖ

- huolto, joukkoliikenne, ajoneuvoliikenne
- rantareitti
- latu
- pääreitit kohteisiin, jalankulku
- 1. Korkeasaari
- 2. uimaranta
- 3. ravintola / kesäteatteri
- muut virkistysreitit / ulkoilureitit
- pyöräreitti
- 4. uimarantaan
- 5. Korkeasaareen
- valaistu osuus reitistä

Maisema-arkkitehtitoimisto
NÄKYMÄ Oy

2.5 Luonnonympäristö

2.5.1 Kallioperä

Mustikkamaan kallioperä on osa graniittisten kivilajien välistä liuskevyöhykettä, jonka kivilajeja ovat kvartsi- ja granodioriitti sekä kiillegneissi. Kallio on pystysuorasti liuskeista. Saaren kivilajien kalkkipitoisuus ja rapautuvuus ovat vähäisiä.

2.5.2 Topografia

Topografialtaan Mustikkamaa on melko vaihtelevaa. Saarella on kaksi selkeää mäki-aluetta, joista itäinen kohoaa 17 metriä ja läntinen 20 metriä merenpinnan yläpuolelle. Mäkialueiden väliin jää laaksopainanne, joka aikoinaan on ollut suoaluetta. Saaren pohjoispuolen rinteet viettävät mereen paikoitellen melko jyrkästi, kun taas muu osa saarta viettää kohti merta melko loivasti.

2.5.3 Rannat

Mustikkamaan luonnonranta-tyyppejä ovat kallio-, somerikko- ja hiekkarannat. Kalliorannat ovat luonnostaan paljaita tai kalliojäkälien verhoamia. Kalliopainanteissa kasvaa niittykasvillisuutta. Ylempänä rinteessä kasvaa mäntyä, pihlajaa ja katajaa. Vesirajaa reunustaa levävyöhyke. Somerikkoranta on selvästi vyöhykkeinen. Vesirajassa on levävyöhyke, hieman ylempänä niukkakasvuinen somerikko, seuraavana suolavilviläniitty, joka puolestaan rajautuu tervaleppävyöhykkeeseen. Hiekkarannalla kasvaa uloimpana vedenalaisen hiekkatöyrään päätteessä luontaisesti ahvenvitaa. Paljas hiekkavyöhyke jatkuu merestä rannalle, jolla maasta kohoaa yksittäisiä tupsuja hiekkarantojen kasveja, runsaimmin rantavehneä.

2.5.4 Kasvillisuus

Saaren metsätyypit vaihtelevat karuista kalliomänniköistä lehtoihin. Pääpuulaji on mänty. Rehevimmillä paikoilla lehtipuut ovat pääpuuna, lajeina koivu, haapa ja leppä. Saarella kasvaa myös jonkin verran jaloja lehtipuita, jotka ovat peräisin vanhan huvila-asutuksen puutarhoista. Saaren kasvillisuus on kuvattu tarkemmin osa-alueittain kuviokohtaisissa hoito-ohjeissa.

Mustikkamaan vanhojen rakennusten ja hävinneiden rakennusten kivijalkojen läheisyydessä on säilynyt harvakseltaan vanhaa puutarhakasvillisuutta, mm. perennoja, syreenejä ja ruusuja. Alueella kasvaa myös vanhoja lehtipuita, kuten lehmuksia, vaahteroita ja tammia.

Ruohovartisista luonnonkasveista merkittävimmät ovat saaren itäpään kivikoisella rannalla kasvava merivihvilä, saaren länsipään merenrantaniitty kokonaisuudessaan ja lounaisrannan kahtaissara.

2.6 Arvokkaat luontokohteet

Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen ylläpitämän luontotietojärjestelmän mukaan suunnittelualueella on erilaisia luontoarvoja: geologisesti, kasvistollisesti ja linnustollisesti arvokkaita kohteita sekä metsä- ja lepakkoalueita. Kohteet on lueteltu alla.

Luontotietojärjestelmän luontokohteiden lisäksi rakennusvirasto on rajannut omissa inventoinneissaan METSO-ohjelman mukaisia luontotyyppejä. METSO-ohjelma on metsänomistajien vapaaehtoisuuteen perustuva metsiensuojeluohjelma, jonka tavoitteena on pysäyttää metsäisten luontotyyppien taantuminen ja edistää luonnon monimuotoisuutta. Ne ovat saaneet hoitoluokituksen C5, arvometsä.

HOPEASALMI (19/03), LEPAKKOKOhteet,

Arvoluokka: II. Tärkeä lepakkoalue

Mustikkamaan ja Kulosaaren välinen salmi. Alueeseen liittyy Eugen Schaudermanin puisto ympäristöineen ja sen itäpuoleinen lahti. Alueella on lepakoille soveliaita ruokailualueita, kuten pihapiirejä, teitä, kujia, pienvenesatamia, varjoisia rantoja ja sokkeloisia lahtia. Alueelta löytyy aina suojaisia saalistuspaikkoja, vaikka tuuli puhaltaisi miltä suunnalta tahansa. Ajoittain lepakkojen käyttämään alueeseen kuuluu Mustikkamaan eteläranta.

Pystyyn kuivuneessa järeässä koivussa on ainakin vesisiippojen kolonia ja pohjanlepakoiden, mahdollisesti myös korvayökön piilopaikkoja. Vesisiippoja ja pohjanlepakoita havaittiin saalistamassa jokaisella tarkastuskerralla merialueella, joka ulottui Mustikkamaan sillalta Kulosaaren Casinolle ja Kluuviin asti. Kluuvin ylittävän sillan, Kulosaaren Casinon sillan ja Mustikkamaansillan alusrakenteisiin sijoitettavilla rakenteilla voisi lisätä piilopaikkoja alueen vesisiipoille.

MUSTIKKAMAAN LÄNSIPÄÄ (8/90), ARVOKKAAT KASVILLISUUS- JA KASVISTOKOhteet, Arvoluokka: II.

Kohde koostuu pääosin kallioista ja niitä moniaalla verhoavista kedoista ja ketomaisista niityistä, joiden kasvisto on monipuolinen (mm. poikkeuksellisen runsaat mäkikuisma, mäkivirvilä ja mäkihorsma sekä karvaskallioinen, kevätksnimö, pensaikkotatar, tannervihvilä, mäki- ja hietalemmikki, mäkiarho, ruotsinpitkäpalko, ketokeltto, keltamaite, orjanruusu). Merenranta-kasvillisuutta edustavat etelärannan kivikkoinen merenrantaniitty, länsirannan pieni suojaisemman rannan merenrantaniitty (mm. runsaasti merenranta-vierasta) ja luoteisrannan pieni hiekkaranta. Lisäarvoina Helsingissä muuten huomionarvoiset lajit ketotädyke, mäkiarho, mäkihorsma ja mäkilemmikki sekä niittyjen laajuus, monipuolinen kasvilajisto ja näyttävyys "kukkaisketoina".

Kohteen kallioniittyosien laajentaminen ja arvon säilyttäminen edellyttävät sopivia hoitotoimenpiteitä (olevan ja tulevan puuston raivaus, ajoittainen niitto). Alueen rajausta on supistettu v.2004 poistamalla kohteesta aiemman rajauksen itäosan metsäisiä alueita ja Korkeasaaren tarpeisiin rakennettujen paviljongin ja liikennepaikkojen alle jääneitä alueita. Toisaalta kohteeseen on pohjoisessa liitetty rannan puolella kallioniityn jatke ja saaren sisäosien puolella metsittyntä niittyä, joka on vielä palautettavissa avoniittyjen jatkeeksi.

MUSTIKKAMAAN ITÄKÄRKI (10/90), ARVOKKAAT KASVILLISUUS- JA KASVISTOKOhteet, Arvoluokka: II.

Alueen Eteläosa on avointa, pohjoisosa niityttynyttä hiekkarantaa. Rannalla kasvaa Helsingin laajin merivihviläesiintymä. Merivihvilän tulevaisuuden turvaamiseksi tulisi rannalta poistaa sinne asettuneita ja asettuvia kurtturuusupensaita.

Aluerajausta on supistettu v. 2004 poistamalla kohteesta pysäköintikentän rakentamisen takia arvonsa menettäneitä pohjoisosia (mm. aiemmin hieno hiekkaranta).

2 LÄHTÖKOHDAT - ARVOKKAAT LUONTOKOhteET

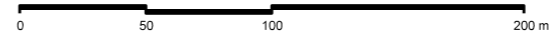
METSO-OHJELMAN MUKAISET KOhteET

- lehto
- runsalahopuustoinen kangasmetsä

HELSINGIN LUONTOTIETOJÄRJESTELMÄN MUKAISET LUONTOKOhteET (numerointi luontotietojärjestelmän mukaan)

- linnustollisesti arvokas kohde
- lepakkokohteet
- perinnemaisema
- arvokkaat kasvillisuus- ja kasvikohteet
- geologisesti tai geomorfologisesti arvokas kohde

Maisema-arkkitehtitoimisto
NÄKYMÄ Oy

SILOKALLIO, MUSTIKKAMAA (13-05), GEOLOGISESTI TAI GEOMORFOLOGISESTI ARVOKAS KOHDE, Arvoluokka: I.

Mustikkamaan länsiosan pohjois- ja luoteisrannan silokalliot (laajuus 1-5 m x 600 m, puhtaana pysyvä vesirajan kallio). Silokallioalue, jossa etenevän jäätikön jälkiä: uurteita, sirppimurroksia, pirstekaarteita, simpukkamurroksia. Sulavan jäätikön jälkiä: harvinaisen sileiksi kuluneita kohtia ja "hiidenkirmun alkua". Kohteessa on samalla nähtävissä erilaisia migmatiittirakenteita. Kalliolla on ikivanhoja laivojen kiinnitysrenkaita sekä kaiveruksia, joista vanhimmat ovat 1900-luvun alusta. Tila 9.9.2003 hyvä.

EKSOOTTISTEN KIVIEN LÄJITYSPAIKKA, ISOISÄNNIEMI (25-09) GEOLOGISESTI TAI GEOMORFOLOGISESTI ARVOKAS KOHDE

Kasautuma Suomen geologialle vieraita kiviä: piikiveä eli limsiötä (esihistoriallinen työkalumateriaali ja historiallinen tulentekoväline), sedimenttistä kalkkikiveä, saviliusketta ja laavakiveä. Kohde sijaitsee Mustikkamaan länsirannan vanhan kivilaiturin lounaispuolella vesirajassa ja siitä ylöspäin muutamia metrejä. Saattaa jatkua nykyisen ulkoilutien alle.

Piikivet ovat kiiltäviksi hioutuneita ja pyöristyneitä. Kivien koko on pääosin 0,5-5 cm, myös joitakin 5-30 cm:n kappaleita. Painolasti on tietyvästi tuotu Saksasta, Tanskasta ja Englannista purjelaivoilla 1600- ja 1700-luvuilla. Luononkivien lisäksi painolastissa on tiiltä, lasia, keramiikkaa ja kivihiiltä. Vanha lasi on paksua ja sameaa. Korkeasaaren sillasta 100 m luoteeseen on vanha kivilouhos (6 m x 30 m), joka saattaa olla tšekäläisen painolastikiven ottopaikka. Vastaavaa kiveä on murskattuna (2-10 cm) piikivikohteen koillispuolen rannoilla. Alueen koko: 2-10 m x 100 m (saattaa jatkua ulkoilutien alle ja mereen). Tila 9.9.2003 hyvä, joskin paikoin roskainen.

MUSTIKKAMAAN ETELÄINEN RANTALEHTO (134/99), LINNUSTOLLISESTI ARVOKAS KOHDE, Arvoluokka: II

Tervaleppävyöhyke puustomaisen alueen ja rannan välissä, ruovikoita, lepikon pohja märkä ja aluskasvillisuus runsasta ja rehevää. Runsa peruslehtimetsälinnusto, lisäksi kultarinta, satakieli, luhtakerttunen, mustapääkerttu, mahdollisesti pikkutikka. Liejukana pesinyt satunnaisesti, lisäksi alueelta havaintoja pöllöistä ja tikoista.

MUSTIKKAMAAN PUISTOMETSÄ (135/99), LINNUSTOLLISESTI ARVOKAS KOHDE, Arvoluokka: III

Pääosin puistomainen lehtimetsäalue, jossa tiheitä pensaikkoja, pohjoisosassa kuivempaa, kallioista-mäntyvaltaista, rajautuu pohjois- ja itäpuoleltaan mäntyvaltaiseen sekametsään; kuvion luoteisnurkka haapa-koivumetsää. Lehtimetsien ja pihojen peruslinnusto runsas, lisäksi satakieli, kultarinta, mustapääkerttu, punarinta erityisen runsas.

MUSTIKKAMAAN TELAKAN LEHTO (136/99), LINNUSTOLLISESTI ARVOKAS KOHDE, Arvoluokka: III.

Vanhoja koivuja ja tervaleppiä kasvava lehtoalue, rannassa ruoikkoa, aluskasvillisuus melko runsas. Kohtalaisen runsas lehtimetsien peruslinnusto, lisäksi kultarinta, mustapääkerttu ja mahdollisesti pikkutikka.

2.7 Asukas- ja sidosryhmäyhteistyö

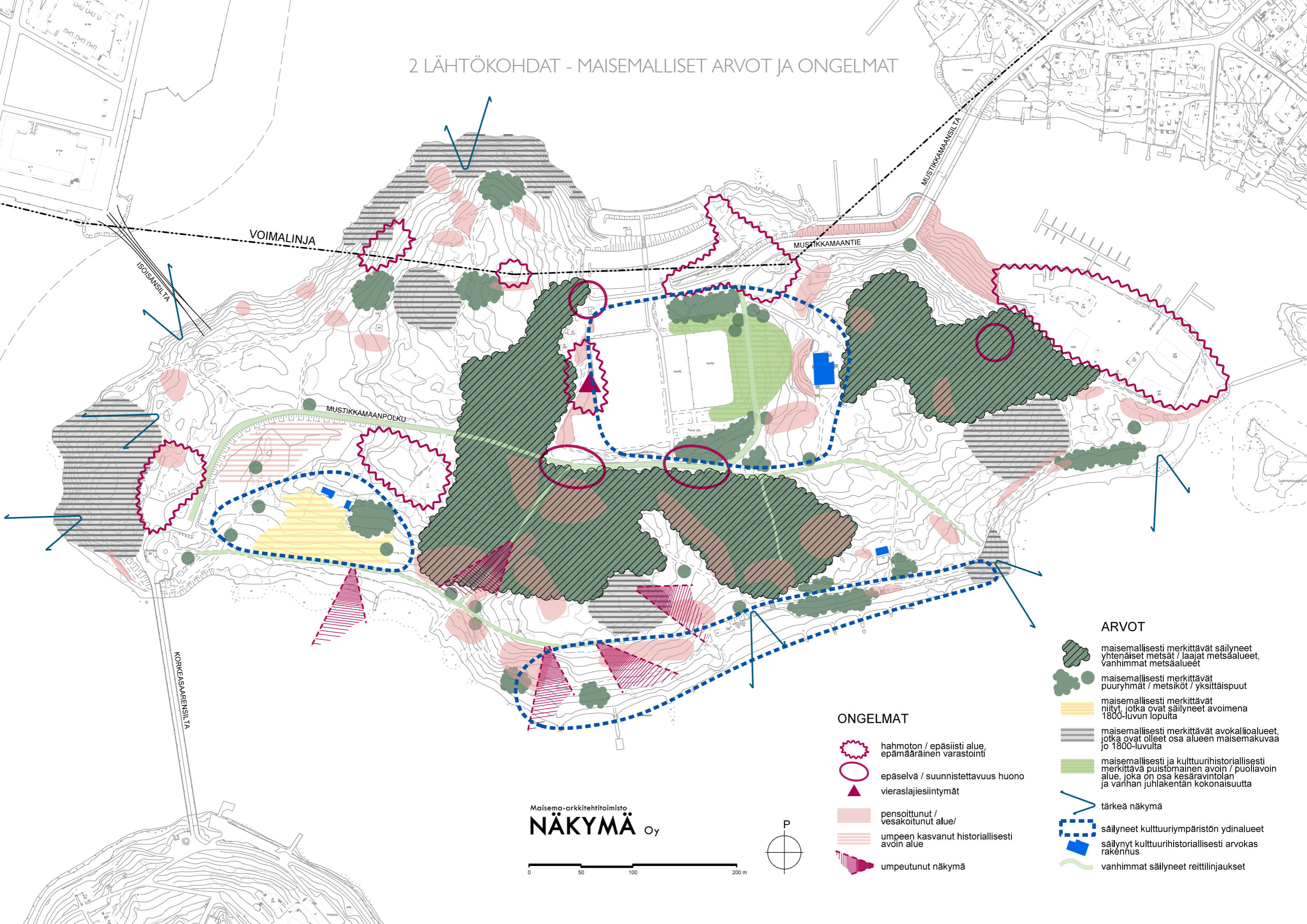
Hoito- ja kehittämissuunnitelman laatiminen käynnistettiin maastotöillä ja haastattelukierroksella keväällä 2014. Työn alkuvaiheeseen kuului tutustumisen saaren aikaisempiin yleis- ja kehittämissuunnitelmiin ja niiden tavoitteisiin sekä suunnitelmien toteutuneisuuteen. Suunnitelma laadittiin vuorovaihteisesti ja työn aikana pidettiin useita työryhmäkokouksia, sekä muutamia sidosryhmä- ja ohjausryhmäkokouksia eri hallintokuntien kesken. Suunnitelmaluonnosta esiteltiin asukastilaisuudessa Kulosaaren koululla 11.3.2015. Sen lisäksi asukaspalautetta kerättiin verkossa "Kerro kartalla"-palvelulla, jonne asukkaat jättivät paikkatietopohjaisia toiveita, huomioita ja kehittämisside-oita alueesta. Yhteenveto saadusta palautteesta on koottu tämän raportin liitteeseen 2.

Kuva 12. Maisemallisesti arvokkaat jalopuuryhmät puretun huvilan pihapiirissä.

Kuva 13. Silokallioita Mustikkamaan länsiosassa.

2 LÄHTÖKOHDAT - MAISEMALLISET ARVOT JA ONGELMAT

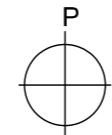
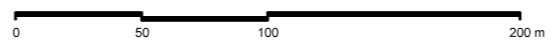
ARVOT

- maisemallisesti merkittävät säilyneet yhtenäiset metsät / laajat metsäalueet, vanhimmat metsäalueet
- maisemallisesti merkittävät puuryhmät / metsiköt / yksittäispuut
- maisemallisesti merkittävät niityt, jotka ovat säilyneet avoimena 1800-luvun lopulta
- maisemallisesti merkittävät avokallioalueet, jotka ovat olleet osa alueen maisemakuvaa jo 1800-luvulta
- maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä puistomainen avoin / puoliavoin alue, joka on osa kesäravintolan ja värinän juhlahakentän kokonaisuutta
- tärkeä näkymä
- säilyneet kulttuuriympäristön ydinalueet
- säilynyt kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus
- vanhimmat säilyneet reittilinjaukset

ONGELMAT

- hahmoton / epäsiisti alue, epämääräinen varastointi
- epäselvä / suunnistettavuus huono
- vieraslajiesiintymät
- pensoittunut / vesakoitunut alue/
- umpeen kasvanut historiallisesti avoin alue
- umpeutunut näkymä

Maisema-arkkitehtitoimisto
NÄKYMÄ Oy

3 SUUNNITELMA

3.1 Yleiset tavoitteet ja kehittämisperiaatteet

Mustikkamaa on edustava ja monipuolinen ja virkistysaluekokonaisuus, jolta löytyy niin arvokkaita luontoalueita kuin vanhaa kulttuurimaisemaakin. Asukaspalautteessa korostui Mustikkamaan merkitys luonnonmukaisena virkistysalueena tiiviisti rakennetun kantakaupungin kupeessa. Tavoitteena on säilyttää alueen luonnonmukainen ilme jatkossakin. Saaren metsäiset ydinalueet eivät vaadi erityisiä toimenpiteitä, mutta kulttuuriympäristö ja pääkäytävien varret tarvitsevat säännöllistä hoitoa. Kalasataman kaupunginosan ja Isoisänsillan rakentaminen lisäävät Mustikkamaan virkistyskäyttöpainetta ja tulevat aiheuttamaan lisääntyvää ympäristön kulumista ja roskaantumista ellei muutoksiin varauduta ajoissa. Sen vuoksi saaren nykyisiä virkistyspalveluita kehitetään rakentamalla alueelle uusi koira-aitaus, uudistamalla oleskelupaikkoja, kalustusta ja opastusta sekä parantamalla uimarannalle ja Korkeasaareen johtavia ulkoilureittejä ja niiden valaistusta.

Mustikkamaan kulttuuriympäristön ongelmana on avointen alueiden metsittyminen sekä näkymien umpeentuminen. Entisen juhla-kentän paikalle rakennettu liikuntapuisto on tehnyt vanhaan käytäväverkkoon epäjatkuvuuskohtia, mikä on johtanut heikkoon suunnistettavuuteen sekä maaston ja kenttäkerroksen kasvillisuuden kulumiseen Mustikkamaanpolun eteläpuolella. Reitistön puutteellinen opastus korostaa ongelmaa etenkin käytävien risteyspaikoissa. Liikuntaviraston varikkoalueen ja Hopeasalmen telakan epäsiistit varastointikentät ja Mustikkaaantien hoitamattomat penkereet ovat visuaalisia haittoja, jotka tulisi korjata esim. istutusten ja peittävämpien ympärysaitojen avulla.

Hoito- ja kehittämissuunnitelman toimenpiteet ja hoitosuosituksot on esitetty teemakartoilla mittakaavassa 1:3000. Teemakarttojen lisäksi kolmesta keskeisimmästä osa-alueesta on tehty yksityiskohtaisemmat osasuunnitelmat. Kehittämishankkeiden kustannukset on arvioitu kappaleessa 4. Hankkeet ja kustannukset.

3.2 Palveluiden ja toimintojen kehittäminen

Alueen nykyiset palvelut ja toiminnot tulevat lähtökohtaisesti säilymään ainakin siihen saakka, kunnes Kruunuvuoren silta mahdollisesti rakennetaan.

Uusi silta ja raitiovaunuyhteys tulevat muuttamaan Korkeasaaren sisääntulojärjestelyitä ja samassa yhteydessä voidaan Mustikkamaan pysäköintialueen laajuus ja Korkeasaaren lipunmyyntipaviljongin tuleva käyttö arvioida uudelleen. Liikuntapuiston ja uimarannan osalta tiedossa ei ole merkittäviä kunnostus- tai kehittämishankkeita mutta liikuntavirasto suunnittelee Mustikkamaanpolun eteläpuolella sijaitsevan varikkoalueen aitaamista sekä kate-tun kevytvaraston rakentamista nykyisen varikkorakennuksen eteläpuolelle. Mustikkamaan ravintola (nyk. ravintola Alia), Hopeasalmen telakka-alue ja Mustikkamaan kesäteatteri jatkavat toimintaansa ulkopuolisille toimijoille vuokrattuina. Mustikkamaan torppa on ollut viime vuodet vuokrattuna Korkeasaaren eläintarhalle ja vuonna 2014 sen pihapiiriin on perustettu syötävä puisto, jonka toiminta jatkuu toistaiseksi. Korkeasaari on suunnitellut torpan pihapiiriin myös pienimuotoista kotieläinpihaa. Syksyllä 2014 aloitti toimintansa Mustikkamaan liikuntapuiston viereen rakennettu Seikkailupuisto Korkee, joka pitää sisällään eri-ikäisille suunnattuja, puuston lomaan ja latvustoon rakennettuja seikkailuratoja. Läpikulkua seikkailuratojen poikki on rajattu naruidantein mutta puiston halki kulkevat käytävät säilyvät yleisessä virkistyskäytössä.

3.2.1 Koira-aitaus

Saaren länsiosaan lähelle Isoisänsiltaa on suunniteltu uusi koira-aitaus. Aitaus sijoittuu lehtipuuvaltaiselle metsäalueelle jonka läpi kulkee puiston kunnossapidon käyttämä ajoura. Isoille ja pienille koirille jaettujen aitausten yhteispinta-ala on noin 2300m² ja ne on tarkoitus aidata kolmilanka-aidoilla. Aitauksista varten rakennetaan uusi pohjois-eteläsuuntainen puistokäytävä olemassa olevan ulkoilureitin ja Mustikkamaanpolun väliin. Aitaus palvelee ensisijaisesti Kalasataman suunnasta saapuvia koiranulkoiluttajia, mutta se on myös saavutettavissa Kulosaaren suunnasta.

3.2.2 Pyöräpysäköinti

Mustikkamaan uimarannan ja Korkeasaaren paviljongin yhteyteen rakennetaan uudet pyöräpysäköintialueet ottamaan vastaan Isoisänsillan myötä kasvavat pyöräilyvirrat. Korkeasaaren paviljongin pyöräpysäköinti sijoittuu paviljongin länsipuolelle, nykyisen tilausbussien pysäköintikentän viereen. Uimarannan pyöräpaikat sijoitetaan rannalla sijaitsevan ulkoilureitin läheisyyteen.

Kuva 14. Pääopaste Korkeasaareen johtavan rantareitin varrella.

Kuva 15. Rakennusviraston käsityöpajan 2000-luvun alkupuolella valmistamat pöytäpenkkiryhmät ovat päässeet huonoon kuntoon.

3 SUUNNITELMA - EHDOTUS INVESTOINTIHANKKEIKSI

Maisema-arkkitehtitoimisto
NÄKYMÄ Oy

- 1** REITISTÖN PARANTAMINEN
Nykyisen reittiverkoston parantaminen/
leventäminen/valaistuksen yhdenmukaistaminen
- 2A** RAKENNETTAVAT UUDET REITIT
2A Uusi siltaa palveleva eteläinen reitti
2B Uusi pääreitti uimarannalle
- NYKYINEN REITTI VALAISTAAN

- A** OSA-ALUESUUNNITELMAT,
(KS. KAPPALE 4 HANKKEET JA KUSTANNUKSET)
A Isoisänniemen uudet käytävät, koira-aitaus
ja oleskelupaikat (kappaleet 4.1 ja 4.2)
B Ravintolan ympäristön jäsentely (kappale 4.4)
C Sisäänkäyntialueen jäsentely (kappale 4.3)
- UUSI KOIRA-AITAUS

- II** TULEVAISUUDEN KEHITTÄMISKOHTEET
I Korkeasaaren lipunmyyntipaviljongin
ympäristö, alue vapautuu tulevaisuudessa
muhun käyttöön
II Kotieläinpiha (Korkeasaari)
III LIV:n varikkoalueen käyttö

- UUSI OLESKELUPAIKKA
- ◎** UUSI TULENTEKOPAIKKA / GRILLAUSMAHDOLLISUUS,
grillipaikkalinjauksen mukaisesti
- LIV:N UUDET EHDOTETUT HALLINTARAJAT
- ==** LIV:N NYKYISET HALLINTARAJAT

3.2.3 Kalusteet ja varusteet

Ulkoilureittien varrella olevat huonokutoiset kalusteryhmät uusitaan ja alueelle sijoitetaan muutamia uusia oleskelupaikkoja lisääntyvää virkistyskäyttöä silmälläpitäen. Oleskelupaikat on sijoitettu paikoille, joissa virkistyskäytön on ennakoitu kasvavan lähivuosina. Kunnossapidon helpottamiseksi penkkeinä käytetään valmiskalusteita, esim. Lehtovuori Oy:n Loviisa-penkki ja saman kalustesarjan pöytä-penkkijhdistelmä. Penkkien betonijalustoiden asennukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Jalustat tulee asentaa maanpinnan tasoon tai 1-2 cm paksuisen kivituhkakerroksen alle piiloon siten, etteivät reunat ja kulmat irvistä maanpinnan yläpuolella. Roska-astioina käytetään pääasiassa 60/140L City-roskiksia ja 900-1200L syväsäiliöitä siellä missä se maaperän puolesta on mahdollista. Kallioinen maasto rajoittaa syväsäiliöiden käyttöä suuressa osassa virkistysaluetta. Syväsäiliöiden vaihtoehtona voidaan tutkia myös jätepuristimella varustettujen 'Big Belly' jäteastioiden käyttöä. Big Belly voidaan sijoittaa maan pinnalle ilman syviä perustuksia ja astian kapasiteetti on jopa 500 litraa tiiviisti pakkautuvaa jätettä. Jätepuristin on sähkötoiminen, mutta tarvittava sähkö voidaan tuottaa aurinkokennoilla. Astiassa on myös täyttöasteen etäseuranta.

Rantakäytävän varrelle on esitetty muutamia uusia grillauspaikkoja, joiden tarkoituksena on vähentää tulentekoa arvokkailla avokallioilla. Kertakäyttögrillit ja kallionkoloihin tehdyt valvomattomat nuotiopaikat rapauttavat kallion pintaa ja lisäävät ympäristön roskaisuutta. Uudet grillauspaikat koostuvat tulenkestävistä grillausalustoista, joille esim. kertakäyttögrillit voi turvallisesti sijoittaa sekä erityisesti kuumille roskille varatuista roska-astioista. Grillauspaikoille ei rakenneta katoksia eikä järjestetä polttopuuhuoltoa kaupungin toimesta.

3.3 Hallintorajojen tarkastaminen

Suunnitelmassa on esitetty muutoksia Liikuntapuiston ja HKR:n välisiin hallintorajoihin. Perusteena on kunnossapidon selkiinnyttäminen liikuntapuiston reuna-alueilla sekä varikon ympäristössä. Ehdotus uusista hallintokuntarajoista on esitetty kartalla 'Ehdotus investointi- ja kehittämishankkeiksi'.

3.4 Ulkoilureitistön ja opastuksen parantaminen

3.4.1 Nykyisen reitistön parantaminen

Mustikkamaan ulkoilureitit ja latupohjat ovat pääosin kunnoltaan käyttö-

tarkoitukseen riittävän hyväkuntoista, joskin maankäytössä tapahtuneiden muutosten vuoksi kaikki vanhat reitit eivät kulje nykyisten toimintojen kannalta luontevimmilla paikoilla. Erityisesti yhteys pysäköintialueen ja Mustikkamaan tien suunnasta uimarannalle on paikoitellen sekava ja huonosti opastettu. Mustikkamaanpolun eteläpuolella risteilee useita uimarannan suuntaan johtavia polkuja ja maasto niiden välissä on kulunut. Tilannetta selkiinnytetään opastuksen keinoin sekä käytävien risteyskohtia parantamalla.

Pysäköintialueelta Korkeasaaren lipunmyyntipaviljongille johtavan kivituhkakäytävän varrella on kuivatusongelmia erityisesti reitin matalimmilla kohdilla Mustikkamaan torpan edustalla. Reitin kuivatusta parannetaan niskaojan ja kahden uuden hulevesirummun avulla. Kuivatusongelmien lisäksi Korkeasaaren kävijät, erityisesti lapsiperheet, ovat useissa yhteyksissä valittaneet käytävän kivituhkapäällysteestä ja toivoneet käytävän asfaltointia.

3.4.2 Uudet reitit

Koira-aitaukselle johtavan uuden käytävän lisäksi saaren länsiosan reitistöä parannetaan uudella pohjois-eteläsuuntaisella käytävällä, joka sijoittuu Korkeasaaren paviljongin ja Mustikkamaan torpan väliin. Uusi reitti parantaa yhteyksiä Isoisänsillalta uimarannan suuntaan.

Liikuntapuiston itäreunaan on esitetty uusi pohjois-eteläsuuntainen käytävä, jonka tarkoituksena on ohjata uimarannan suuntaan kulkevat kävelijät ja pyöräilijät pois Mustikkamaanpolulta. Liikuntapuiston vieressä käytävä uudisrakennetaan. Mustikkamaanpolun eteläpuolella voidaan hyödyntää nykyistä käytävän pohjaa.

3.4.3 Opastus

Nykyinen reittiopastus on osittain puutteellinen ja epälooginen eikä opastuksessa ole varauduttu Isoisänsillan aiheuttamiin reittimuutoksiin. Opastaulut ja reittiopasteet eivät sijaitse käyttäjän kannalta parhaissa paikoissa ja Korkeasaaren mainosviirit sekä opasteet poikkeavat saaren muusta opastemaailmasta. Alueelle tulisi laatia kokonaisvaltainen opastussuunnitelma yhteistyössä Korkeasaaren eläintarhan kanssa. Samalla tulisi varautua Isoisänsillan myötä lisääntyvään pyöräilyyn. Silta avaa Itäväylän sillan rinnalle vaihtoehtoisen pyöräilyreitit Kulosaaresta kantakaupungin suuntaan.

3.4.4 Valaistuksen kehittäminen

Saarta kiertävä rantakäytävä ja Mustikkamaanpolku on nykyisin valaistu kor-

keisiin puupylväisiin asennetuin katuvalaisimin ja liikuntapuiston pysäköinti-paikalta Korkeasaaren lipunmyyntipaviljongiin johtava puistokäytävä sinkityn puistovalaisimin. Pitkän tähtäyksen tavoitteena on, että puistokäytävien valaistus yhtenäistetään ja rantakäytävän valaisimien ilmajohtot korvataan maakaapelein. Maaston kallioisuus vaikeuttaa kaapelointia erityisesti saaren länsiosassa, missä osa käytävistä on rakennettu lähes kalliopinnan tasoon. Tulevaisuudessa kun Mustikkamaan käytävävalaistus uusitaan, tulisi alueella käyttää esim. säädettävää LED-valaistusta, jonka valaistusteho voidaan puollittaa yön tunneiksi. Rakennettavat uudet pääkäytävät ja koira-aitaus valaistaan.

Kuva 16. Töhritty roskakori Korkeasaaren johtavan reitin varrella.

Kuva 17. Rantareitin opasviitta.

3.5 Kasvillisuuden kehittäminen

Valtaosa Mustikkamaan pinta-alasta on metsää, avokallioita tai niittyä ja kasvillisuusalueiden kunto vaikuttaa merkittävästi alueen yleisilmeeseen. Avoimien alueiden umpeenkasvuun ja vesakoitumisen myötä saaren maisemallinen tilajako on vähitellen hämärtynyt ja käytävien varrelle kasvanut vesakko lisää kävijöiden turvattomuuden tunnetta. Maisematilojen hahmottumista selkeytetään kasvillisuuden käsittelyn, lähinnä vesakon raivauksen ja pienpuuston poiston avulla. Toimenpiteet keskittyvät pääasiassa käytävien varsille. Tiettyillä maisemallisesti merkittäviksi arvioituilla osa-alueilla hoitotoimenpiteitä on ulotettu koko kuvion laajuudelle mutta muilta osin saaren metsäalueet säilyvät pääasiassa luonnontilaisina.

Saaren eri osa-alueille on määritelty maisemallinen tavoitetila ja sen mukaiset toimenpidesuositukset. Osa-alueiden ulkorajat noudattavat suurelta osin Luonnonhoidon toteutusohjelmassa esitettyjen luonnonhoitokuvioiden rajoja, mutta jotkut osa-alueista pitävät sisällään useita luonnonhoidon kuvioita. Luonnonhoidon kuviokartta on tämän suunnitelman liitteessä I. Luonnonhoidon toteutusohjelma on kokonaisuudessaan ladattavissa rakennusviraston Internet-sivujen kautta.

3.5.1 Osa-alueiden nykytilan kuvaus, maisemallinen tavoitetila ja toimenpiteet

OSA-ALUE I (luonnonhoitokuviot 13, 26 ja 27)

Nykytila

Isoisänniemellä sijaitseva kallioranta ja laaja avoin arvonniittyalue, joka on kunnostettu n. 10 vuotta sitten. Pohjoisosassa kallioiden väliin jäävä hiekka- ja kivikkoranta, jossa kasautuma Suomen geologialle vieraita kiviä (painolastikiviä). Yksittäisiä lehtipuita ja lehtipuuryhmiä, mm. koivua, haapaa, tervaleppää ja vaahteraa. Rannassa muutamia risuisia pajupensaita. Niityn keskellä kasvaa vanhoja syreenejä ja pensasruusuja. Rantakalliossa vanhoja kiinnityslenkkejä. Alueen painaumia on täytetty rakennusjätteellä, jotka ovat jäänteitä alueella sijainneesta yhdestä Mustikkamaan vuokratonteista huviloineen ja piharakennuksineen. Alueen läpi kulkee saarta kiertävä ulkoilureitti sekä latureitti. Alueelta avautuu hienot näkymät kohti eteläistä kantakaupunkia.

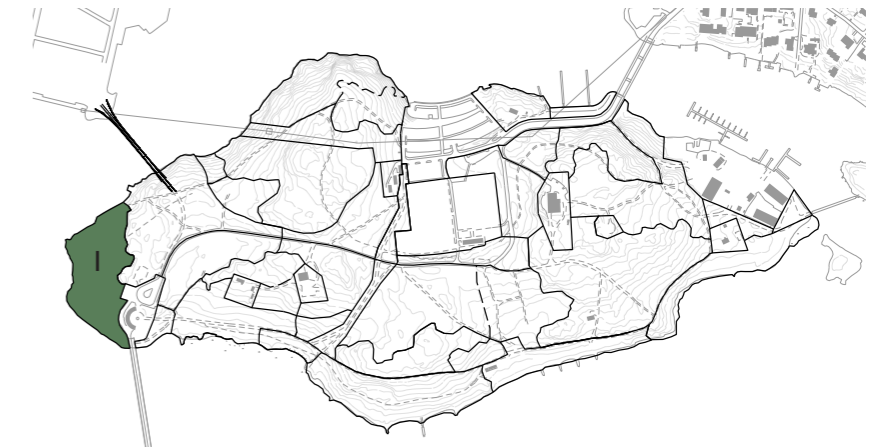
Maisemallinen tavoite

Avoimena säilytettävä niittyalue, jolta avautuu hienoja kaupunkinäkymiä etelään ja lännen suuntaan. Rantakallioiden lomassa yksittäispuita ja puuryhmiä.

lta-aurinkoon avautuva oleskeluranta ja –kallio. Painolastiranta säilytetään ja niiden umpeenkasvu estetään.

Toimenpiteet

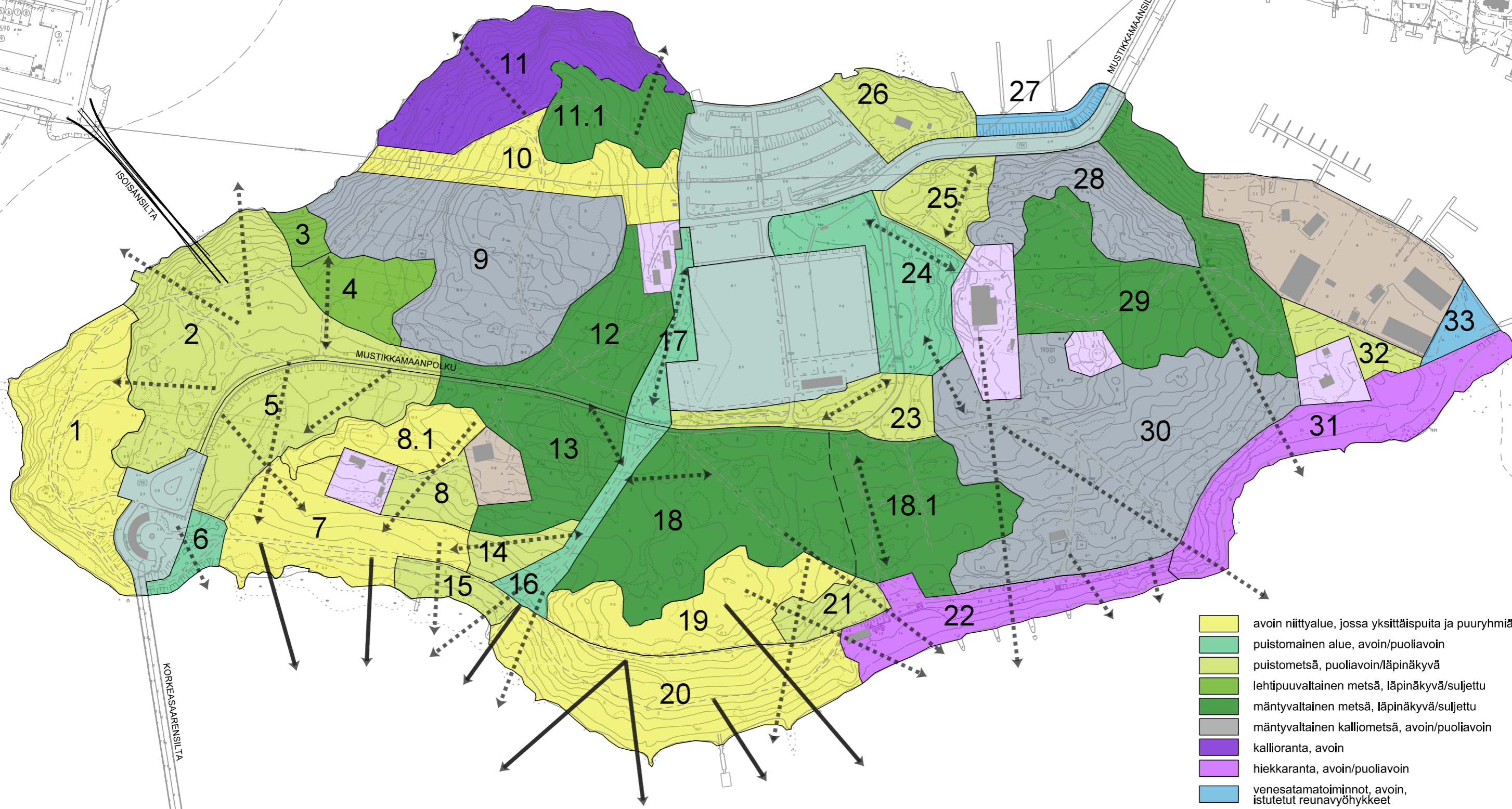
Niitto arvonniittyjen hoito-ohjelman mukaan kerran kesässä. Pajupensaat siistitään. Vesakkoa poistetaan yksittäispuiden tyviltä. Tervaleppien alta ja tyveltä muut lehtipuut pois, tavoitteena selkeät puuryhmät. Rannalta poistetaan Kurttureittiruusut. Alueelle lisätään penkkejä. Hoitoluokkamuuotos C I Lähi-metsä > B5 Arvonniitty, jolloin koko osa-alue on arvonniittyä.

Kuva 18. Arvonniitty Mustikkamaan länsiosassa (osa-alue I). Aluetta hoidetaan erillisen hoitosuunnitelman mukaan.

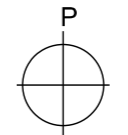
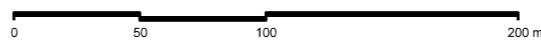

3 SUUNNITELMA - OSA-ALUEIDEN MAISEMALLINEN TAVOITETILA

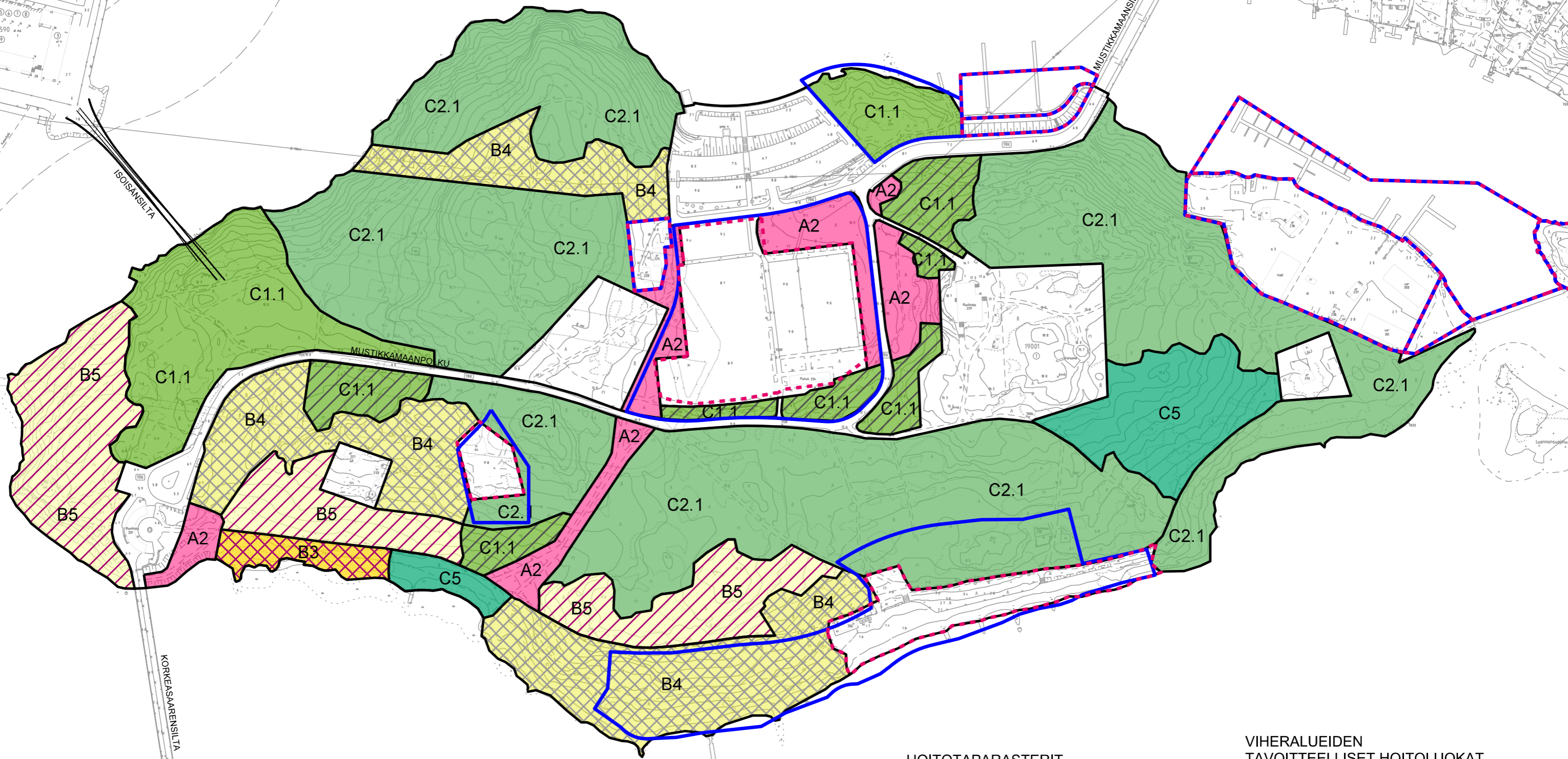

- avoin niittyalue, jossa yksittäispuita ja puuryhmiä
- puistomainen alue, avoin/puoliavoin
- puistometsä, puoliavoin/läpinäkyvä
- lehtipuuvaltainen metsä, läpinäkyvä/suljettu
- mäntyvaltainen metsä, läpinäkyvä/suljettu
- mäntyvaltainen kalliometsä, avoin/puoliavoin
- kallioranta, avoin
- hiekkaranta, avoin/puoliavoin
- venesatamatoiminnot, avoin, istutetut reunavyöhykkeet
- puistomaisesti hoidettu katu- tai kenttäalue, avoin/puoliavoin
- yksityinen pihapiiri, yleisilme hoidettu
- maisemahaittojen minimointi, epäsiistin varustoinnin välttäminen
- avattava näkymä
- läpinäkyvyyttä lisäävä, valikoiva pienpuuston ja pensaskerroksen harvennus

Maisema-arkkitehtitoimisto
NÄKYMÄ Oy

3 SUUNNITELMA - TAVOITTEELLISET HOITOLUOKAT

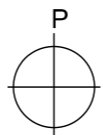
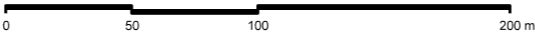
HOITOTAPARASTERIT

- B Niitto kerran kesässä, niittojäte kerätään
- D Niitto kerran kesässä, niittojätettä ei kerätä
- F Vesomalla hoidettavat alueet
- H Arvoniityt, erillinen hoito-ohje
- Liikuntaviraston nykyisin hallinnoima alue
- Ehdotus liikuntaviraston hallinnoimaksi alueeksi

VIHERALUEIDEN TAVOITTEELLISET HOITOLUOKAT

- A2 Käyttöviheralueet
- B3 Maisemaniitty
- B4 Avoin alue ja näkymä
- B5 Arvoniitty
- C1.1 Puistometsä
- C2.1 Ulkoilumetsä
- C5 Arvometsä

Maisema-arkkitehtitoimisto
NÄKYMÄ Oy

OSA-ALUE 2 (luonnonhoitokuviot 28, 11, 10, 13, 14 ja 15)**Nykytila**

Isoisänsillan kohdalla oleva Mustikkamaanpolun ja meren välissä sijaitseva mäntyvaltainen metsä, jossa kasvaa komeita kilpikaarnaisia mäntyjä, alueen itäosassa muutamia järeitä tammia ja alueen länsiosassa puolenkymmentä kookasta vaahteraa. Erityisesti länsiosassa pienpuusto ja vesakko kasvavat tiheässä. Mäntyjen alla kenttäkerroksessa kasvaa mm. sinivuokkoa ja saniaisia. Lehtipuuston alla kenttäkerros paikoin epäsiisti, mm. vadelmikkoa. Alueen länsiosassa on erikokoisia painanteita ja kuoppia. Rantakalliolla kasvaa yksittäisiä mäntyjä. Vesirajan tuntumassa on laaja geologisesti arvokas puuton silokallioalue, jossa vanhoja laivojen kiinnitysrenkaita ja kaiveruksia. Kallioilta avautuu laaja kaupunkinäkyvä kohti Kalasatamaa. Alueen läpi kulkee ulkoilureitti ja kapeampi latureitti. Rantakalliolla on yksi huonokuntoinen penkki. Rannassa on vanha laiturin jäännös.

Maisemallinen tavoite

Uuden sillan kupeessa, "sisääntuloalueella" sijaitseva viihtyisä puoliavoin/läpinäkyvä luonnonarvoiltaan monimuotoinen sekapuustoinen puistometsä. Kenttäkerros on hoidettu. Ranta-alue avoin/puoliavoin, ulkoilureitiltä avautuu näkymiä merelle.

Toimenpiteet

Yksittäiset heikentyneet puut poistetaan ulkoilureitin ja tienvarresta. Pienpuustoa poistetaan tammea, mäntyä ja vaahteraa suosien läpinäkyvyyden lisäämiseksi. Nuorten tammien läheisyydestä poistetaan isompia yllä olevia koivuja ja haapoja sekä vaahteroita. Kaatuneet puut ja risukot poistetaan. Rantakallioiden umpeenkasvua estetään poistamalla lehtipuuvesakkoa kallio-painanteista 5 vuoden välein. Alueen länsireunalla olevalle avokallioalueelle sijoitetaan pöytäpenkkejä sekä perustetaan paikka grillausta varten. Hoitoluokkamuuotos C1 Lähimetsä > C1.I Puistometsä

OSA-ALUE 3 (luonnonhoitokuvio 9)**Nykytila**

Meren ja ulkoilureitin väliin jäävä reheväkasvuinen rinne, jossa kasvaa paju-pensaiden ja nuoren haavan, pihlajan ja vaahteran muodostama lähes läpitunkematon tiheikkö, seassa myös kookkaampia koivuja ja vaahteraa sekä maalahopuita.

Maisemallinen tavoite

Luontoarvoiltaan monimuotoinen ja laho- ja jalopuustoinen rinnelehto.

Toimenpiteet

Alueen reunoilta ja ulkoilureitin varrella tehdään roskien ja kenttäkerroksen siistimistä sekä yksittäisten puiden poistoa turvallisuuden ylläpitämiseksi. Alue saa muuten kehittyä luontaisesti. Hoitoluokkamuuotos C1 Lähimetsä > C2.I Ulkoilumetsä.

Kuva 19. Arvoniitty ja silokallioita saaren länsiosassa (osa-alue 1).

Kuva 20. Silokallioita saaren länsiosassa (osa-alue 2-3), taustalla Kalasataman asuin- aluetta ja Itäväylän silta.

OSA-ALUE 4 (luonnonhoitokuviot 9, 8 sekä 12)**Nykytila**

Ulkoilureitin ja kallioalueen välissä sijaitseva rinnelehto, jonka keskiosassa on järeähkö haavikko rehevällä kasvupaikalla, jonka seassa kasvaa noin kymmenkunta järeämpää vaahteraa. Puuston alla kasvaa luontainen matala heinikko. Haavikon itäpuolella kasvaa nuorempaa haapaa, koivua, muutama mänty ja, myös muutama kuusi. Pensaskerrossa on nuorta lehtipuustoa. Kuvion koillisreunassa on pääosin järeää pystylahoa koivua.

Maisemallinen tavoite

Lehtipuuvaltainen läpinäkyvä siisti metsikkö, jossa kasvaa järeitä haapoja ja vaahteroita. Turvallisuus ja läpinäkyvyys ulkoilureitin (myös uusien reittien) varrella.

Toimenpiteet

Suurin osa kuviosta saa kehittyä luontaisesti, ulkoilureittien viereltä voidaan poistaa puustoa turvallisuus syistä. Läpinäkyvyydestä pidetään huolta poistamalla vesakkoa säännöllisesti 5 vuoden välein. Alueelle perustetaan koira-aitaus, jonka alueella säilytetään mahdollisimman paljon puustoa. Hoitoluokkamuu-
tos C1 Lähimetsä > C2.1 Ulkoilumetsä

OSA-ALUE 5 (luonnonhoitokuvio 31 ja osa kuviota 29)**Nykytila**

Mustikkamaanpolun ja kallioalueen väliin jäävä rehevä ja paikoin kostea haapavaltainen metsikkö. Alueella kasvaa muutamia komeita vaahteroita sekä koivuryhmiä. Alueen puoliavoimessa eteläosassa on merkkejä vanhasta pihapiiristä, mm. muutamia iäkkäitä jalavia, yksittäinen lehmus sekä jotain koristepensaita ja ruohovartista puutarhakasvillisuutta. Aluskasvillisuuden seassa on paljon tammen taimia.

Alueella sijaitsi läheisen tilan niittyalueet aina 1800-luvun puolesta välistä 1940-luvulle asti, jonka jälkeen alue on metsittynyt. Alueen itäosassa sijaitsi Mustikkamaan ensimmäinen kesäteatteri useana vuonna 1970-luvulla. Alueella on säilynyt vanhoja aitatolppia sekä vesipiste.

Maisemallinen tavoite

Lehtipuuvaltainen läpinäkyvä puistometsä, jossa on jäänteitä vanhasta puu-

tarhasta. Eteläosastaan puoliavoin/avoin yksittäisten puiden rytmittämä hoidettu niittyalue.

Toimenpiteet

Haapavesakko poistetaan ja kookkaita haapoja harvennetaan valoisuuden ja läpinäkyvyyden lisäämiseksi. Vanhan pihapiirin kasvillisuutta vaalitaan. Vanhan lehmuksen ympäriltä poistetaan nuori puusto ja kaatuneet rungot. Alueelta poistetaan kuolleiden ja huonokuntoiset puut. Vanhan pihapiirin tienpohja hyödynnetään ja alueen läpi perustetaan uusi ulkoilureitti. Hoitoluokkamuu-
tos itäisimmässä osassa C1 Lähimetsä > C2.1 Ulkoilumetsä, muu alue kokonaan B4 avoin alue ja näkymä.

OSA-ALUE 6 (luonnonhoitokuvion 30 länsiosa)**Nykytila**

Korkeasaaren paviljongin piha-alueeseen liittyvä puoliavoin rinne, jonka läpi kulkee saarta kiertävä ulkoilureitti sekä paviljongille nouseva puistokäytävä. Rinteessä kasvaa pääosin eri-ikäistä vaahteraa ja tasanteella muutamia istutettuja lehmuksia. Rannassa on hienot silokalliot ja kivikkoranta. Ulkoilureitin reunalle on kylväytynyt puustoa.

Maisemallinen tavoite

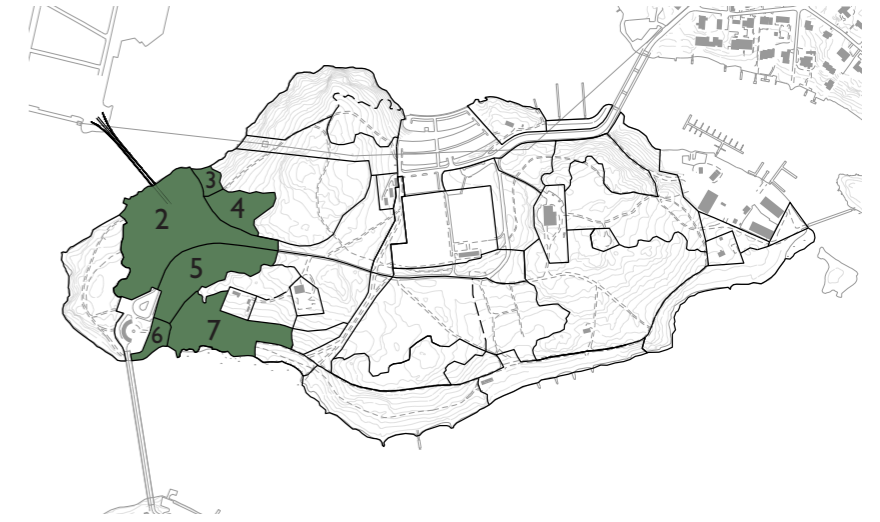
Lipunmyyntipaviljonkiin liittyvä hoidettu puistomainen rinne ja hoidettu kenttäkerros. Rantakäytävän varsi puuton.

Toimenpiteet

Rinteen vaahteroita harvennetaan, niin että ylätasanteen lehmukset saavat tilaa. Rantaa pitkin kulkevan käytävän kivipenkereeseen kylväytyneet puusto poistetaan. Hoitoluokkamuu-
tos A3 käyttö- ja suojaviheralue > A2 Käyttö-
viiheralue.

OSA-ALUE 7 (luonnonhoitokuviot 33, 30 ja 29)**Nykytila**

Laaja maisemallisesti merkittävä historiallinen niittyalue, joka sijaitsee 1800-luvun puolesta välistä peräisin olevan kadonneen vanhan tilan pihapiirissä. Niityn länsireunalla on kaksi upeaa vanhaa tammea, kookkaita vaahteroita ja vanhoja syreenipensaita. Niityn itäreunalla kasvaa pari vanhaa lehmusta. Ranta-alueella on muutamia tervaleppä- ja vaahteraryhmiä,

haapavesakkoa sekä komea vanha mänty. Alueen läpi kulkee saarta kiertävä ulkoilureitti, joka toimii myös pääreitteinä pysäköintialueelta Korkeasaaren. Niityn pohjoisreunalla on Mustikkamaan torppana tunnettu vanha asuintalo piharakennuksineen.

Maisemallinen tavoite

Avoimena säilytettävä hoidettu niittyalue, jonka reunoilla kasvaa komeita jalopuita ja rannassa monimuotoisia puuryhmiä. Puuryhmien välistä aukeaa laajoja merinäkyelmiä. Alueelle sijoitetaan muutamia penkkejä ja oleskelupaikkoja.

Toimenpiteet

Niitetään arvoniittyjen hoito-ohjelman mukaan kerran kesässä. Komeiden ja elinvoimaisten jalopuiden välistä poistetaan heikentyneet puut. Ranta-alueella harvennetaan puustoa siten, että alueelle muodostuu selkeitä ryhmiä. Haapoja ja haapavesakkoa poistetaan valikoiden. Hoitoluokkamuu-
tos: koko niittyalue B5 Arvoniitty, ranta C1 lähimetsä > B3 Maisemaniitty.

OSA-ALUE 8 (luonnonhoitokuvio 33 ja 35)

Nykytila

Mustikkamaantorpan itäpuolella sijaitseva maisemallisesti merkittävä metsikkö, jossa kasvaa vaahteroita ja komea koivu. Alueella on useita keloja.

Maisemallinen tavoite

Niittyyn rajoittuva läpinäkyvä vaahterametsikkö, jonka kenttäkerros hoidettu.

Toimenpiteet

Kenttäkerroksen niitto ja vesakon poisto kerran kesässä. Hoitoluokkamuu-
tos C I Lähimetsä/A3 käyttö- ja suojaviheralue > B4 Avoin alue ja näkymä

OSA-ALUE 8.1 (luonnonhoitokuvio 35)

Nykytila

Mustikkamaantorpan pohjoispuolella oleva avokallioalue.

Maisemallinen tavoite

Avoin kallioalue, jolta avautuu näkymä niitylle sekä hienoja kaupunkinäkymiä.

Toimenpiteet

Säilytetään avoimena vesakon poistolla ja niiton avulla. Hoitoluokkamuu-
tos C I Lähimetsä/HI hoitoluokittamaton > B4 Avoin alue ja näkymä

OSA-ALUE 9 (luonnonhoitokuviot 5, 6, 7, 8 sekä 12)

Nykytila

Mustikkamaan korkeimman kohdan ympärille levittäytyvä avokallioalue, jonka reuna-alueilla kasvaa upeita yksittäisiä mäntyjä sekä pienialaisia järeiden mäntyjen muodostamia männiköitä, joiden kenttäkerroksessa on tasainen varpumatto. Alue rajoittuu pohjoisesta voimalinjaan ja lännessä mereen. Vesirajan tuntumassa on geologisesti arvokas silokalliokaistale, jossa vanhoja laivojen kiinnitysrenkaita ja kaiverruksia. Ranta-kallioilta avautuu laaja kaupunkinäkymä kohti Kalasatamaa. Kallioalueilla on useita epävirallisia nuotiopaikkoja. Kuvion eteläosassa sijaitsee maanalaisen öljyvaraston ilmastointirakennus.

Kuva 21. Silokalliota ja avaraa mäntymetsää saaren luoteisosassa (osa-alue 9), taustalla Itäväylän pengeri. Alueen virkistyskäyttö tulee todennäköisesti merkittävästi lisääntymään lähivuosien aikana.

Maisemallinen tavoite

Mustikkamaan korkeimman kohdan ympärille levittäytyvä avokallioiden ja komeiden läpinäkyvien männiköiden muodostama viihtyisä ja elinvoimainen kalliometsä sekä puuton rantakallio, jonka painanteissa kasvaa luontaista ruohovartista kalliokasvillisuutta. Ilta-aurinkoon avautuva oleskelukallio. Turvallisuutta parannetaan ulkoilureitin varrella.

Toimenpiteet

Kuvion annetaan kehittyä pääosin luontaisesti, näkymien säilyttämiseksi ja virkistyskäytön mahdollistamiseksi avokallioiden umpeen kasvua estetään poistamalla lehtipuuesakkoa 5 vuoden välein. Tuvallisuuden ja läpinäkyvyyden parantamiseksi kuviolta poistetaan nuorta lehtipuustoa ja vesakkoa erityisesti mäntyjen alta ja läheisyydestä sekä ulkoilureitin varrelta. Pienpuustoa poistetaan etenkin voimalinjaan rajautuvalta sivulta mäntyä suosien. Hoitoluokkamuuutos C1 Lähimetsä > C2.1 Ulkoilumetsä

OSA-ALUE 10 (luonnonhoitokuvio 4)**Nykytila**

Avoin voimalinjan alusta, jota reunustaa muutamia yksittäisiä puita. Alueen länsireunassa on voimalinjan siirrosta jälkeen jäänyt laaja sorapintainen alue. Muuallakin kuviolla on vielä merkkejä ja jäänteitä voimalinjatyöstä. Alue rajautuu idässä pysäköintialueeseen. Pysäköintialueen vierellä on muuntamo, jonka yhteydessä nuorta haavikkoa.

Maisemallinen tavoite

Voimalinjan alla sijaitseva avoin hoidettu niitty, jonka reunat puoliavoimia ja polveileviä. Ulkoilureittien risteysalue läpinäkyvä ja mäntyvaltainen ja kenttäkerrosta hoidetaan säännöllisesti.

Toimenpiteet

Kuvio siistitään kaadetuista puista syntyneestä roskasta ja muusta jätteestä sekä kannoista. Voimalinjan suojavyöhykkeen ulkopuolella olevien puuttomien alueiden annetaan metsittyä luontaisesti. Vanhan voimalinjapylvään ja uuden voimalinjan väliin jäänyt kivituhka-alue muotoillaan ja maisemoidaan, ks. suunnitelmateksti. Alueella suoritetaan niitto kaksi kertaa vuodessa. Hoitoluokkamuuutos alueen reunoilla C1 Lähimetsä > B4 Avoin alue ja näkymä.

OSA-ALUE 11 (luonnonhoitokuviot 1 ja 2)**Nykytila**

Pohjoisrannan historiallisesti avoin ja maisemallisesti merkittävä laaja avokallioalue, jossa kasvaa muutamia yksittäisiä puita sekä koivuvesakkoa. Rantakallion ja ulkoilureitin välissä pienialainen metsikkö, jossa isoimpana puustona järeitä näyttäviä mäntyjä sekä paljon nuorta koivua, pihlajaa ja haapaa, jotka muodostavat paikoin tiheikköjä. Vesirajan tuntumassa on laaja geologisesti arvokas puuton silokallioalue, jossa vanhoja laivojen kiinnitysrenkaita ja kaiveruksia. Kallioilta avautuu laaja kaupunkinäkymä kohti Kalasatamaa. Avokallio on suosittu oleskelu- ja kalastuspaikka.

Maisemallinen tavoite

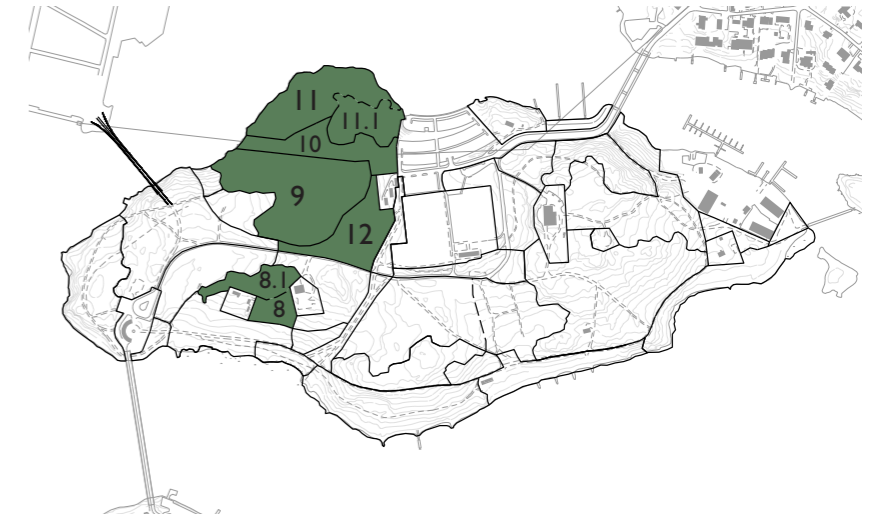
Avoin laaja kallioalue, jossa kasvaa yksittäisiä mäntyjä, avokallioiden painanteissa luontaista ruohovartista kalliokasvillisuutta. Ilta-aurinkoon avautuva oleskelukallio, jota reunustaa mäntyvaltainen läpinäkyvä metsikkö. Kallioilta avautuu laajoja kaupunkinäkymiä kohti Kalasatamaa.

Toimenpiteet

Kuvion annetaan kehittyä pääosin luontaisesti, mutta maiseman historiallisen jatkumon ja näkymien säilyttämiseksi avokallioiden umpeen kasvua estetään poistamalla lehtipuuesakkoa 5 vuoden välein. Metsiköstä poistetaan yksittäisiä puita mäntyä suosien. Mäntyjen tyviltä ja alta poistetaan nuoret lehtipuut ja lehtipuuesakko sekä muu kookas lehtipuusto. Pihlajatiheikköitä harvennetaan. Hoitoluokkamuuutos C1 Lähimetsä > C2.1 Ulkoilumetsä

OSA-ALUE 11.1 (luonnonhoitokuvio 3)**Nykytila**

Maisemallisesti merkittävä järeä männikkö itään laskevalla rinteellä, ulkoilureitin molemmin puolin. Näyttäviä kilpikaarnaisia mäntyjä, seassa nuorempaa mäntyä, sekä koivua ja haapaa. Pensaskerroksessa mäntyä, koivua ja pihlajaa. Muutamia keloja. Ulkoilureitin reunalle kylvätynyt pihlajaa ja koivua. Aukkopaikoilla vadelmaa, muuten kenttäkerros kehittynyttä. Kuvion itäosassa kenttäkerrokseen jätetty raivausjätteitä edellisestä vesakon poistosta. Pensaskerroksen nuori puusto estää näkymät männikön lävitse merelle.

Maisemallinen tavoite

Edustava männikkö, jonka lävitse meri pilkottaa. Ulkoilureitin varret hoidettuja ja avoimia.

Toimenpiteet

Kuvion annetaan kehittyä pääosin luontaisesti, mutta metsän avartamiseksi ja läpinäkyvyyden parantamiseksi kuviolta poistetaan nuorta lehtipuustoa ja vesakkoa erityisesti mäntyjen alta ja läheisyydestä sekä ulkoilureitin varrelta. Hoitoluokkamuuutos C1 Lähimetsä > C2.1 Ulkoilumetsä.

OSA-ALUE 12 (luonnonhoitokuvio 15)**Nykytila**

Laajan avokallioalueen ja Mustikkamaanpolun sekä ulkoilureittien väliin jäävä männikkö, jossa kasvaa komeita kilpikaarnaisia mäntyjä. Alueen itäosassa on mäntyihin kiinnitetty seikkailurata.

Maisemallinen tavoite

Mäntyvaltainen ulkoilumetsä.

Toimenpiteet

Yksittäisten puiden poisto ja pienpuuston hoito. Seikkailuradan alue jätetään hoitoluokituksen ulkopuolelle, muu alue C1 Lähimetsä > C2.1 Ulkoilumetsä.

OSA-ALUE 13 (luonnonhoitokuviot 37, 38 ja 39)

Nykytila

Mäntyvaltainen metsä Mustikkamaanpolun ja ulkoilureitin risteysalueella. Metsän keskellä on pieni lähes puuton kalliomäki, jonka juurella on muutamia keloja. Alueen eteläosassa runsaasti koivua. Rajautuu lännessä liikuntaviraston aitaamattomaan varikkoalueen pihaan.

Maisemallinen tavoite

Mäntyvaltainen ulkoilumetsä. Reittien varrella parannetaan läpinäkyvyyttä. Kalliomäellä luontainen kalliopuusto ja kasvillisuus.

Toimenpiteet

Kuolleiden, huonokuntoisten ja kaatuneiden puiden sekä vesakon poisto reitin ja tien varresta. Suositaan mäntyä ja alaosassa koivua. Hoitoluokkamuu-
tuus C1 Lähimetsä > C2.1 Ulkoilumetsä.

OSA-ALUE 14 (luonnonhoitokuvio 38)

Nykytila

Ulkoilureitin risteysalueen koivaltainen metsikkö, jossa kasvaa myös muutamia mäntyjä ja haapoja. Seassa on nuoria itsestään kylväytyneitä jalavien taimia. Alueella on myös nuoria istutettuja lehmuksia, saarnia ja tammia. Alueella sijaitsee vanha kivijalka.

Maisemallinen tavoite

Läpinäkyvä jalopuuvaltainen puistometsä, jonka kenttäkerros on hoidettu.

Toimenpiteet

Kuolleiden ja huonokuntoisten puiden poisto. Nuorten jalopuutaimien tyveltä, alta ja viereltä poistetaan muu nuori puusto. Haapoja karsitaan vähitellen. Kenttäkerros niitetään säännöllisesti kerran kesässä. Hoitoluokkamuu-
tuus C1 Lähimetsä > B4 Avoin alue ja näkymä.

OSA-ALUE 15 (luonnonhoitokuvio 34 ja 36)

Nykytila

Puustoinen ranta-alue ulkoilureitin ja meren välissä, ulkoilureittien risteys-
alueella. Alueen läpi kulkee talvella latuna toimiva kapea kinttupolku. Puusto

on pääosin eri-ikäistä tervaleppää, seassa myös komea vanha jalava sekä komeita mäntyjä ja vaahteroita. Rannassa kasvaa jonkin verran kurtturuusua. Ranta ruovikkoinen.

Reittien risteysalueella on vierekkäin penkki, syväkeräysastia ja opaste sekä valaisin. Alueella on myös vanha käytöstä poistettu kuntoiluväline ja kaapelikylytti. Alueella on kaksi vanhaa laiturinpaikkaa, josta jäljellä on vain muutamia kiviä.

Maisemallinen tavoite

Jalopuuvaltainen rantametsä, jonka lomitse meri pilkottaa.

Toimenpiteet

Puustoa poistetaan harkiten jalopuita ja mäntyä suosien. Vanhan jalavan sekä kookkaiden mäntyjen ja vaahteroitten tyviltä poistetaan muut nuoremmat puut. Rantaviivassa suositaan tervaleppää. Kookkaiden tervaleppien tyviltä poistetaan pajut. Nuorta vaahteraa poistetaan valikoiden. Vanha kaapelitau-
lu ja kuntoiluväline poistetaan. Penkki sijoitetaan uudestaan, niin että siltä avautuu näkymä merelle. Valaistuksen uusimisen yhteydessä valaisinta siirretään pois näkymälinjalta. Pohjoisen suunnasta laskeutuvan käytävän linjalta poistetaan harkiten muutamia puita näkymälinjan avaamiseksi. Ulkoilureitin varsi niitetään säännöllisesti. Hoitoluokkamuu-
tuus C1 Lähimetsä > C5 Arvometsä.

OSA-ALUE 16 (luonnonhoitokuviot 38, 37 ja 43)

Nykytila

Korkeasaareen johtavaa pääreittiä reunustaa kookkaat männyt ja koivut sekä istutettuja jalopuita, mm. tammea. Reitin varsi on niitetty/hoidettu noin metrin leveydeltä, mutta heti sen ulkopuolella alkaa hoitamaton ja epäsiisti kenttäkerros. Risteysalueilla on hoidetut nurmikot, joiden keskellä on puuistuksia. Reitin varrella on puiset ketut ja maakiviä, sen ympärillä kuluneisuutta. Mustikkamaanpolun varressa on city-WC.

Maisemallinen tavoite

Korkeasaareen johtavan pääreitin helposti suunnistettava puistomainen ympäristö. Reitin varren kenttäkerrosta hoidetaan usean metrin leveydeltä reitin molemmin puolin.

Kuva 22. Rehevä lehtomainen vyöhyke saaren eteläreunassa (osa-alue 15).

Toimenpiteet

Reitin varresta poistetaan huonokuntoiset puut. Suositaan mäntyjä ja koivuja sekä luontaisia jalopuita. Reitin varsi siistitään risukoista sekä epäsiististä kenttakerroksesta ja sitä aletaan niittää / hoitaa laajemmalla alueella (n. 5 metrin leveydeltä). Vanhoja risuisia pensasistutuksia poistetaan reitin varrelta. Tutkitaan puisten eläinten uusimista. Hoitoluokkamuutos A3 käyttö- ja suojaviherialue > A2 käyttöviherialue, alue muutetaan kokonaan A2 hoitoluokkaan.

OSA-ALUE 17**Nykytila**

Korkeasaareen johtavaa pääreittiä reunustaa kookkaat männyt ja koivut. Reitti kiemurtelee puiden välissä, osa puista sijaitsee aivan reitin reunassa tai reitillä. Reitin varsi on etenkin kentän ja reitin välissä epäsiisti ja hoitamaton. Alueella on lehtipuuvesakkoa, vadelmikkoa ja huonosti hoidettuja pensasistutuksia. metsänpuoleinen reuna on paremmin hoidettu. Kenttakerros on käytännössä hoitamaton. Mustikkamaanpolun läheisyydessä on muutamia istutettuja koristeomenapuita. Alue rajautuu lännestä aitaamattomaan seikkailupuistoon sekä liikuntaviraston työsuhteasuntojen pihapiiriin, joka on aidattu. Reitin varret ovat paikoin kuluneet. Alueen kalustus ja varustus on kaupunkikuvallisesti epäsiisti ja jäsentymätön. Reitin varrella on maakiviä, sähkökaappi, sähköpiste ja roskis sekä seikkailupuiston ja korkeasaaren mairnoksia.

Maisemallinen tavoite

Korkeasaareen johtavan pääreitin helposti suunnistettava puistomainen ympäristö. Kenttakerros hoidettu nurmi/luonnonnurmi, josta nousee runkopuita. Harkittu ja pääreitin miljööseen sovitettu kalustus ja varustus.

Toimenpiteet

Reitin ja kentän välinen alue siirretään HKR:n hoitoon ja hallintaan. Reitin varresta poistetaan huonokuntoiset puut. Suositaan mäntyjä ja koivuja. Reitin varsi siistitään risukoista, pensasistutuksista sekä epäsiististä kenttakerroksesta ja kentän ja reitin välinen alue otetaan hoidon piiriin. Alueelle kylvetään nurmi. Tutkitaan puisten eläinten palauttamista reitin varrelle. Pysäköintialueen pääty jäsenellään uudelleen ja peruskorjataan erikseen laadittavan suunnitelman mukaisesti. Hoitoluokkamuutos A3 käyttö- ja suojaviherialue / C1 lähimetsä > A2 käyttöviherialue, alue muutetaan kokonaan A2 hoitoluokkaan.

OSA-ALUE 18 (luonnonhoitokuviot 43 ja 42)**Nykytila**

Laajahko mäntyvaltainen metsäalue, jonka poikki kulkee ulkoilureitti uimarannalle. Metsän sisällä on avokalliopaljastumia. Alue rajautuu etelästä laajaan avokallioalueeseen ja pohjoisessa Mustikkamaanpolkuun. Avokallioalueen reunalla kasvaa maisemallisesti merkittäviä kookkaita yksittäisiä mäntyjä. Näyttävän kilpikaarnaisen eri-ikäisen männyn seassa nuorempaa koivua ja haapaa. Mustikkamaanpolun varressa on kaunista avaraa männikköä. Alueen keskiosissa on paikoin tiheää koivu- ja pihlajavesakkoa.

Maisemallinen tavoite

Mäntyvaltainen ulkoilumetsä, reitin varrella läpinäkyvyyttä/avoimuutta. Liik-kumista ohjataan käytäville.

Toimenpiteet

Reittien ja tien varsilta poistetaan vesakko säännöllisesti turvallisuuden ja läpinäkyvyyden parantamiseksi. Kuolleiden, huonokuntoisten ja kaatuneiden puiden poisto reitin ja tien varrelta. Suositaan mäntyä. Hoitoluokkamuutos C1 Lähimetsä > C2.1 Ulkoilumetsä.

OSA-ALUE 18.1 (luonnonhoitokuviot 43 ja 48)**Nykytila**

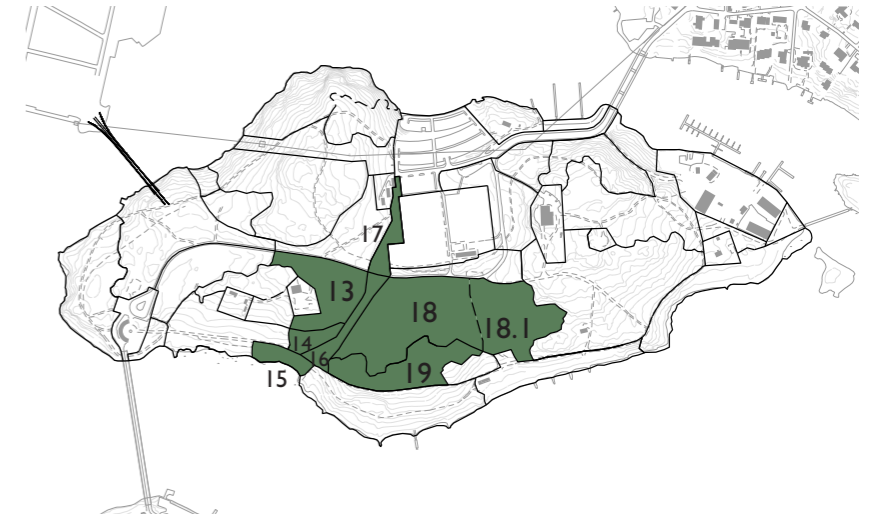
Laajahko mäntyvaltainen metsäalue, jossa kulkee useita vanhoja ja ruohotuneita kapeita käytävälinjauksia, joista osa asfaltoitu. Alue rajautuu etelästä uimaranta-alueeseen ja pohjoisessa ulkoilureittiin. Metsän sisällä ja uimarannan läheisyydessä kasvaa tiheitä pihlajavesakoita. Uimarannan läheisyydessä on laaja haavikko. Alueen itäreunassa on kallioiden rajaama pienialainen rehevä painanne, jossa kaavaa runsaasti kookkaita haapoja sekä komeita pilarimäntyjä.

Maisemallinen tavoite

Mäntyvaltainen läpinäkyvä ulkoilumetsä, jonka kautta kulkee pääreitti uimarannalle. Reitiltä avautuu näkymä merelle.

Toimenpiteet

Linjataan uusi pääreitti uimarannalle hyödyntäen alueen vanhoja käytäviä. Poistetaan vesakko ja haapoja harvennetaan näkymien avaamiseksi ja turval-

lisuuden lisäämiseksi. Suositaan mäntyä. Kookkaiden mäntyjen tyviltä haavat ja muut puut poistetaan. Myös kookkaat haavat säilytetään. Niiden tyviltä ja välistä poistetaan nuorempaa haapaa. Alueelle voidaan jättää maapuita. Hoitoluokkamuutos C1 Lähimetsä > C2.1 Ulkoilumetsä.

OSA-ALUE 19 (luonnonhoitokuviot 40 ja osa 42)**Nykytila**

Avokallioalue, jonka painanteissa kasvaa vadelmia, terttuseljaa, itsestään kylvetyneitä pensasruusuja ja lehtipuuvesakkoa sekä joitain yksittäisiä nuoria lehtipuita ja mäntyjä. Kenttakerroksen kasvillisuus on paikoin ketomaista, lajistoa ei inventoitu. Alue rajautuu etelässä ulkoilureittiin ja pohjoisessa mäntyvaltaiseen metsään.

Maisemallinen tavoite

Laaja avokallioalue, josta avautuu näkymiä kohti merta. Maisemapuina kasvaa yksittäisiä mäntyjä. Runsa ketokasvillisuus. Kallioilla oleskelupaikkoja.

Toimenpiteet

Alue inventoidaan mahdollisen arvokkaan kallioketolajiston tunnistamiseksi. Tarkemmat hoito-ohjeet laaditaan inventoinnin jälkeen. Inventoinnin jälkeen hoitoluokka tarkistetaan. Alue pidetään avoimena riittävän usein tapahtuvalla vesakonpoistolla sekä kenttakerroksen niittämällä. Yksittäisiä männyn taimien annetaan kehittyä ja jatkossa niitä suositaan maisemapuina, muut puut ja vesakko poistetaan. Reitin varsi niitetään säännöllisesti. Alueelle sijoitetaan pöytäpenkki ryhmä. Hoitoluokkamuutos C1 Lähimetsä > B5 Arvoniitty.

OSA-ALUE 20 (luonnonhoitokuviot 54, 55 ja 56 sekä osa 36)**Nykytila**

Saaren etelärannalla sijaitseva puoliavoin rinnealue, joka rajoittuu etelässä mereen ja pohjoisessa saarta kiertävään ulkoilureittiin. Alueen läpi kulkee kaipa polku, jossa kulkee lumisena aikana latu. Alueella kasvaa eri-ikäistä puustoa, vanhimpana järeeää koivua, komeita mäntyjä ja muutamia vaahteroita. Lisäksi alueella kasvaa muutamia nuorempia tervaleppiä, haapoja, pihlajia ja pajuja. Alueen itäosassa on nuori haavikko. Alueella kasvaa runsaasti myös nuorta puustoa ja vesakkoa. Puuttomat alueet ovat niittymäisiä. Rannassa kasvaa runsaasti kurturuusua. Rantaviivassa kivikkoa/kalliota ja laituri. Alueella nähtävissä jäänteitä vanhasta uimalarakennuksesta ja sen laiturirakenteista, mm. kiviladelmia ja -kasoja. Myös nykyiset maaston muodot kertovat vanhan uimalan sijainnista. Suurin osa alueesta on nykyisin liikuntaviraston hallinnoima.

Maisemallinen tavoite

Etelään avautuva avoin/puoliavoin alue, jonka kenttäkerros on hoidettu. Ylärinteessä avoin hoidettu niittyalue, jossa muutamia yksittäispuita. Alarinteessä koivujen ja mäntyjen muodostamia puuryhmiä. Hiekkaranta. Näkymät merelle ja oleskelupaikkoja.

Toimenpiteet

Kaikki vesakko, terttuseljat ja kurturuusut poistetaan ja kenttäkerros niitetään säännöllisesti. Suositetaan koivuja ja mäntyjä sekä vaahteroita, kookkaimpien yksilöiden tyviltä poistetaan kaikki nuorempi puusto. Nuorta haavikkoa ja kookkaampia haapoja sekä koivuja ja nuoria mäntyjä harvennetaan näkymien avaamiseksi. Tavoitteena on selkeät puuryhmät, jonka ympärillä avointa niittyä. Kookkaita pihlajia voidaan säilyttää. Ulkoilureitin varresta poistetaan puustoa näkymien avaamiseksi. Rannan läheisyyteen sijoitetaan oleskelupaikkoja, esim. pöytäpenkkejä sekä grillauspaikka. Hoitoluokamuutos CI Lähimetsä / HI hoitoluokittamaton > B4 Avoin alue ja näkymä.

OSA-ALUE 21 (luonnonhoitokuviot 45 ja osa 42)**Nykytila**

Uimaranta-alueen läheisyydessä sijaitseva avokallioalueeseen ja ulkoilureitteihin rajautuva puoliavoin haapavaltainen metsikkö, jossa kasvaa muutamia komeita mäntyjä ja koivuja. Runsaasti haapavesakkoa.

Maisemallinen tavoite

Uimarannan läheisyydessä oleva puoliavoin ja läpinäkyvä metsikkö, jonka kenttäkerros hoidettu.

Toimenpiteet

Haapoja harvennetaan ja poistetaan mäntyjen ja koivujen tyviltä ja läheisyydestä läpinäkyvyyden vuoksi. Haapavesakko poistetaan säännöllisesti. Hoitoluokamuutos CI Lähimetsä > B4 Avoin alue ja näkymä.

OSA-ALUE 22 (luonnonhoitokuvio 47)**Nykytila**

Liikuntaviraston uimaranta-alue, jossa kasvaa komea männikkö. Rantahiekka on rajattu männiköstä kivimuurilla. Männikön alla kasvaa nurmi. Puustoisien alueen itäosassa kenttäkerros korkea heinää ja vadelmikkoa, alue epäsiisti. Itäosassa muurin edessä kasvaa tervaleppäryhmä ja muutamia koivuja. Alueella sijaitsee huoltorakennus, jonka yhteydessä on uimavalvojen tilat ja suihkut. Ulkoilureitin pohjoispuolella on kuntoilupaiikka ja pyöräpysäköintiä.

Maisemallinen tavoite

Uimaranta. Komeat männiköt. Rantakäytävän ja hiekkarannan välinen alue läpinäkyvä ja hoidettu.

Toimenpiteet

Kuntoilupaiikka uusitaan ja alueelle suunnitellaan riittävät pyöräilypysäköinti-alueet. Itäinen osa otetaan osaksi uimaranta-alueetta ja sitä hoidetaan samalla

Kuva 23. Mustikkamaanpolulta uimarannalle johtava käytävä kulkee avaran mäntymetsän läpi. Käytävän varrella kasvava vesakko poistetaan.

Kuva 24. Koivuvaltainen rinne rannan ja rantakäytävän välissä saaren eteläosassa (osa-alue 20).

intensiteetillä kuin muuta aluetta. Hoitoluokamuutos CI Lähimetsä > EI Uimaranta.

OSA-ALUE 23 (luonnonhoitokuviot 41, 44 ja 46)

Nykytila

Kookkaita mäntyjä kasvava metsikkö Mustikkamaanpolun vierellä. Mäntyjen seassa kasvaa joitain haapoja ja koivuja sekä raitaa, länsiosassa istutettuja koristeomenapuita sekä nuoria mäntyjä. Pensaskerroksessa on pari nuorempaa mäntyä ja muutama pihlaja. Kenttäkerros on hoitamaton ja kulunut. Alue rajautuu pohjoisessa liikuntaviraston kenttäalueeseen ja ojaan. Alueen läpi kulkee saaren ympärikäytävä kapea polku sekä huoltoajoyhteys pelikentälle. Tien varressa on maakivillä estetty vanha pysäköintipaikka. Alue on liikuntaviraston hallinnoima.

Maisemallinen tavoite

Mustikkamaanpolun varressa oleva läpinäkyvä komeiden mäntyjen muodostama puistometsä. Liikkumista ohjataan käytäville.

Toimenpiteet

Suositaan mäntyä. Haavat poistetaan ja lehtipuuesakko poistetaan säännöllisesti kerran vuodessa. Kookkaat pihlajat säilytetään. Alueen hallinta siirretään rakennusvirastolle. Alueen läpi perustetaan uusi pääreitti uimarannalle vanhaa polkulinjausta hyödyntäen. Hoitoluokamuutos CI Lähimetsä > CI.1 Puistometsä.

OSA-ALUE 24

Nykytila

Mustikkamaan ravintolan edustalla oleva rinne ja Mustikkamaanpolun molemmin puolin sijoittuva tasainen nurmialue sekä Mustikkamaantien ja -polun risteyksessä oleva kioskialue mäntyineen ja pysäköintipaikkoineen. Alueella kasvaa komeita mäntyjä, vanhoja koivuja, komea monirunkoinen saarni sekä haapoja, haapavesakkoa ja muutamia pensasryhmiä. Nurmialueet ovat hoidettuja, mutta muuten kenttäkerros hoitamaton. Erityisesti ravintolan

edustan rinne on epäsiisti. Nurmialueella Mustikkamaanpolun ja ravintolan välissä kulkee kapea ulkoilupolku, jonka varrella on vanha kuntoiluväline.

Maisemallinen tavoite

Avoin nurmialue ravintolan ja pelikenttien välissä. Alueen reunoilla yksittäisiä puita ja puuryhmiä.

Toimenpiteet

Suositaan koivuja ja mäntyjä. Haavat ja haapavesakko poistetaan. Monirunkoinen saarni säilytetään. Pensasistutuksia karsitaan harkitusti. Alueen reunoilta otetaan komeat männyt esiin poistamalla niiden tyviltä nuorta lehtipuustoa ja yksittäisiä puita. Tavoitteena on avoin rinne ja näkymät ravintolalta ja sen terassilta kohti liikunta-alueita. Pelikenttien puoleisen alueen hallinta siirretään rakennusvirastolle. Kuntoiluväline poistetaan ja alueen kautta linjataan uusi käytävä kohti kesäteatteria ja uimarantaa. Alueelle laaditaan tarkempi kunnostus- ja hoitosuunnitelma, jonka yhteydessä alueen vanhat puut kuntokartoitetaan. Hoitoluokamuutos CI Lähimetsä/A3 käyttö- ja suojaviheralue > A2 käyttöviheralue.

Kuva 25. Valoisaa mäntymetsää uimarannan ja rantakäytävän välissä (osa-alue 22).

OSA-ALUE 25 (luonnonhoitokuvio 18, osa 19)

Nykytila

Metsäinen alue Mustikkamaantien ja –polun risteysalueella rajoittuu idässä laajaan kallioalueeseen. Isoimpana puustona harvahkosti kasvavia järeitä mäntyä. Kuvion koillisosassa on lisäksi järeä huonokuntoinen emovaahtera, jonka alla nuorempaa vaahteraa. Huonokuntoinen osin romahtanut vanha paju ja Mustikkamaantien varressa haavesakkoa. Alueella kasvaa runsaasti lehtipuuvesakkoa sekä nuorta pihlajaa. Epäsiisti kenttäkerros kasvaa vadelmikkaa. Risteyksessä on hoidettua nurmea. Alueen läpi kulkee saarta kiertävä valaistu ulkoilupolku, jossa kulkee lumiaikaan latu. Alueen pohjoisreunalla on voimalinjapylväs.

Maisemallinen tavoite

Hoidettu läpinäkyvä puistometsä sisääntulossa.

Toimenpiteet

Kaikki vesakko sekä huonokuntoinen paju poistetaan ja ryteiköt raivataan. Suositetaan mäntyä ja vaahteraa. Nuorta vaahteraa harvennetaan. Mäntyjen tyviltä poistetaan muut puut. Vesakko poistetaan säännöllisesti kerran vuodessa. Polkujen ja tien reunat niitetään säännöllisesti. Hoitoluokkamuutos A3 käyttö- ja suojaviheralue > A2 käyttöviheralue, C1 Lähimetsä/B4 Avoin alue näkymä > C1.1 Puistometsä.

OSA-ALUE 26 (luonnonhoitokuvio 17)

Nykytila

1920-luvun puurakennuksen pihapiiriä rajaa pohjoisesta meri, etelästä Mustikkamaantie ja lännestä pysäköintialue. Alueen kautta on ajoyhteys itäpuolella sijaitsevaan liikuntaviraston venesatamaan. Pihapiirissä kasvaa komeita mäntyjä ja nuorempia koivuja. Rannassa kasvaa kurturuusua ja tervaleppää.

Ranta-alueesta suuri osa on avokalliota. Rannassa on laituri. Alue on liikuntaviraston hallinnoima, ja vuokralla Helsingin melojilla.

Maisemallinen tavoite

Rantaan rajoittuva kallioinen ja puoliavoin puistometsikkö, jossa sijaitsee vanha puurakennus.

Toimenpiteet

Poistetaan vesakko ja huonokuntoiset puut. Rannasta poistetaan kurturuusut. Mäntyjen tyviltä poistetaan lehtipuusto. Heinikkoalueet niitetään. Avokalliot pidetään avoimena. Hoitoluokkamuutos C1 Lähimetsä > C1.1 Puistometsä.

Kuva 26. Hiekkarantaa Mustikkamaan virallisen uimarannan itäpuolella (osa-alue 31).

OSA-ALUE 27**Nykytila**

Mustikkamaan pohjoisrannalla sijaitseva Mustikkamaantien ja meren väliin pengerretty liikuntaviraston satama-alue, jossa kaksi pitkää laituria. Tien ja satama-alueen välissä jyrkkä sepelipintainen epäsiisti penger, josta kasvaa kylvytynyttä puuvartista kasvillisuutta. Satama-alueelta nousee puiset portaat tielle.

Maisemallinen tavoite

Venesatama. Hoidettu, pensasistutuksin sidottu tienpenger.

Toimenpiteet

Penger raivataan kylvytynneestä kasvillisuudesta ja siihen istutetaan kauttaaltaan maanpeitepensaat.

OSA-ALUE 28 (luonnonhoitokuvio 19)**Nykytila**

Laaja maisemallisesti merkittävä kalliometsä Mustikkamaantien eteläpuolella, saaren sisääntulossa. Kallioilla kasvaa yksittäisiä mäntyjä ja katajia sekä muutamia keloja ja huonokuntoista nuorta puustoa. Alueen reunoilla, kallion tyvellä on elinvoimaisia eri-ikäisiä koivuja. Mustikkamaantien varressa kasvaa muutama kuusi. Alue rajoittuu idässä telakalle johtavaan tiehen ja etelässä ulkoilupolkuun. Alueen läpi kulkee puhelinlinja.

Maisemallinen tavoite

Sisääntulossa sijaitseva hoidettu kallioinen rinnemetsä, jossa komeita mäntyjä.

Toimenpiteet

Suositaan mäntyjä ja katajia, kaikki vesakko ja nuori lehtipuusto poistetaan. Muuten alue saa kehittyä luontaisena. Hoitoluokkamuuotos C I Lähimetsä > C2. I Ulkoilumetsä.

OSA-ALUE 29 (luonnonhoitokuviot 20, 21, 22 ja 23)**Nykytila**

Laaja mäntyvaltainen metsäalue saaren itäosissa, joka rajoittuu idässä Ho-

peasalmeen ja telakka-alueeseen, etelässä laajan kallioalueeseen ja lännessä ravintolan pihapiiriin. Ryteikköisellä ja jyrkällä ranta-alueella kasvaa järeän männyn lisäksi koivua, tervaleppää ja haapaa. Kivikkoranta. Muualla erikäistä mäntyä, alla pihlajavesakkoa, koivua sekä katajia. Kenttäkerroksessa vadelmikkoo ja pajuja. Telakalle johtavan tien reunat epäsiistit.

Maisemallinen tavoite

Elinvoimainen mäntyvaltainen ulkoilumetsä. Ulkoilureitin varrella läpinäkyvyyttä/avoimuutta. Meri pilkottaa puiden lomasta. Ranta-alue kerroksellinen luontoalue. Telakka-alueen vasten näkösuojana puustoa.

Toimenpiteet

Kookkaampien mäntyjen tyviltä poistetaan lehtipuut. Vesakko ja kaadetut/kaatuneet puut ja risukasat poistetaan kauttaaltaan, lukuun ottamatta ranta-alueita. Ranta-alueelle voidaan jättää myös lahoppua sekä pienpuustoa lintuja varten. Tien ja reittien varsia hoidetaan. Telakan portin kohta raivataan ja siistitään epämääräisestä tavarasta ja ryteiköstä. Hoitoluokkamuuotos C I Lähimetsä > C2. I Ulkoilumetsä.

OSA-ALUE 30 (luonnonhoitokuviot 49, 50 ja 51)**Nykytila**

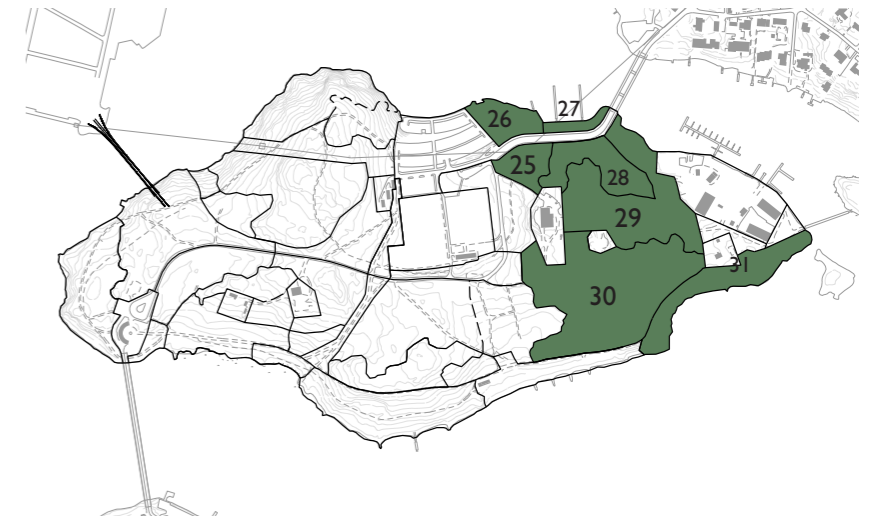
Laaja kalliometsäalue, jonka alueella on puuttomia avokallioalueita ja kangasmetsälaikkuja. Alueella kasvaa vanhoja komeita kitukasvuisia mäntyjä sekä näyttäviä katajia, jonkin verran myös koivuja, haapaa sekä vaahteraa, ruusuja, vanhoja syreenejä ja pajupensaita. Alueen läpi kulkee ulkoilureitti, jonka varrella on vanha nykyään käyttämätön kioskirakennus. Alue rajautuu etelästä saarta kiertävään ulkoilureittiin. Alueen pohjoisosassa on Mustikkamaan kesäteatteri. Kallioilta avautuu paikoitellen hienoja näkymiä merelle. Kallioilla on useita epävirallisia nuotiopaikkoja.

Maisemallinen tavoite

Mäntyvaltainen kalliometsä, jossa avokallioiden ja puustoisten alueiden mosaiikkimaista vaihtelua.

Toimenpiteet

Suositaan mäntyä ja katajia. Mäntyjen tyviltä poistetaan lehtipuustoa. Reittien reunoilta poistetaan lehtipuuvessakko. Haavat poistetaan. Metsäisiltä alueilta poistetaan risukasat. Kioskin ympäristön hoitoa tehostetaan, poistamalla

vesakkoa säännöllisesti. Tutkitaan kioskin käyttöönottoa kesäkahvilana/kioskina. Estetään näkymien umpeutumisen. Muuten alueen annetaan kehittyä luontaisesti. Hoitoluokkamuuotos C I Lähimetsä > C2. I Ulkoilumetsä/C5 Arvometsä.

OSA-ALUE 31 (luonnonhoitokuviot 52, 53 ja 24)**Nykytila**

Saaren kaakkoisranta, jossa vaihtelee rantakivikot, hiekkaranta ja kallioranta. Alue rajoittuu saarta kiertävään reittiin, jonka vierellä kasvaa järeää mäntyä sekä tervaleppää ja koivua. Alueen itäosassa, parkkipaikan eteläpuolella kasvaa nuorta ja varttunutta koivua, tervaleppää, haapaa ja raitaa.

Maisemallinen tavoite

Läpinäkyvä rantavyöhyke, jossa näyttäviä mäntyjä, tervaleppiä ja avokallioita. Hiekkaranta. Oleskelupaikkoja.

Toimenpiteet

Suositaan mäntyä ja tervaleppiä, joiden tyviltä poistetaan muuta lehtipuustoa. Vesakko poistetaan kokonaisuudessaan. Tavoitteena, että ulkoilureitiltä pilkahtaa merinäkymiä. Alueen itäosassa suositaan koivuja ja tervaleppiä, joiden tyviltä poistetaan muuta lehti-puustoa. Koivuista muodostetaan puuryhmiä. Ranta-alueelle sijoitetaan oleskelupaikkoja sekä grillauspaikka. Hoitoluokkamuuotos C I Lähimetsä > C2. I Ulkoilumetsä.

OSA-ALUE 32 (luonnonhoitokuvio osa 23)

Nykytila

Kapea osa-alue telakan ja vuokra-alueen välissä, jossa kasvaa runsaasti haapaa. Alueen eteläosassa kasvaa komea ikimänty. Telakan varastointialue on levinnyt aidan ulkopuolelle. Alueen läpi kulkevan tien varressa on tilaa pysäköidä autoja.

Maisemallinen tavoite

Telakan ja vuokra-alueen väliin jäävä haapavaltainen läpinäkyvä metsikkö. Kuvion eteläosan ikimänty hallitsee maisemaa.

Toimenpiteet

Haapavesakko poistetaan ikimännyn ympäriltä. Telakan aidan vierus siistitään ja puiden alta poistetaan risukot ja kaatuneet puut. Haavikko harvennetaan. Hoitoluokkamuuotos C1 Lähimetsä > C2.I Ulkoilmumetsä.

OSA-ALUE 33

Nykytila

Liikuntaviraston Honkaluodon satamaan liittyvä pysäköintialue, jonka reunat ovat epäsiistit. Alueella on maakasoja sekä epämääräistä varastointia. Rannassa kasvaa muutamia koivuja.

Maisemallinen tavoite

Hoidettu ja jäsenneilty pysäköintialue, jonka reunoilla kasvaa yksittäisiä puita.

Toimenpiteet

Pysäköintialue jäsennetään ja rajataan selkeästi. Epämääräinen varastointi ja epäsiistit istutukset poistetaan. Alueen reunoja hoidetaan niittämällä.

Kuva 27. Honkaluodon venesatama (osa-alue 33). Alue on liikuntaviraston hallinnassa.

3.6 Luonnonhoidon toteutusohjelma 2014-2023

Rakennusvirasto on laatinut Mustikkamaalle luonnonhoidon toteutusohjelman rinnan tämän hoito- ja kehittämissuunnitelman kanssa. Ohjelma on nähtävissä rakennusviraston Internet -sivuilla <http://www.hkr.hel.fi> ajankohdaisia viheralueita esittelevässä kohdassa sekä asiakaspalvelussa. Toteuttamishjelman pohjalta laaditaan luonnonhoidon toteutussuunnitelma vuoden 2015 aikana. Se sisältää Hoito- ja kehittämissuunnitelman mukaiset tekniset toimenpideohjeet. Luonnonhoidon työt on tarkoitus aloittaa noin suunnitelmakauden puolessa välissä. Toiskertaiset hoitotyöt kuten ulkoilureittien varsien pienpuuston hoito ja reitinvarsien vaarallisten puiden poisto on tarkoitus tehdä suunnitelmakauden loppupuolella.

Ylläpidettävien niittyjen niitto tehdään vuosittain. Toiskertaiset hoitotoimenpiteet, kuten pienpuuston ja taimikoiden hoito, tehdään suunnitelmakauden puolessavälissä. Harvennus- ja uudistushakkuut tehdään lintujen pesimäajan 1.4.- 31.7. ulkopuolella. Toimenpiteet tehdään siten, että ulkoilijoiden turvallisuudesta huolehditaan. Puutavara välivarastoidaan hakkuiden ajaksi sopiviin kohtiin ja kuljetetaan pois. Hakkuutähteen siivous metsistä tehdään lumettomana aikana ja ne pyritään korjaamaan mahdollisimman nopeasti pois metsistä ja ulkoilureittien varsilta.

Rakennusviraston katu- ja puisto-osasto tilaa luonnonhoitotyöt tehdään vuosittain edellisen vuoden syksyllä luonnonhoitosuunnitelmien toteutusaikataulun ja käytettävissä olevien resurssien mukaisesti. Ennen töiden toteutusta niistä tiedotetaan sidosryhmille ja asukkailla paikallislehtien ja maastotiedotteiden sekä rakennusviraston Internet -sivujen kautta. Kaikissa suunnittelu- ja toteutusvaiheissa asukkailla on mahdollisuus saada lisätietoja ja esittää palautetta luonnonhoidon asiantuntijoille rakennusvirastoon. Viimeistään hakkuutiedotteiden ilmestyessä maastoon on asukkailla mahdollisuus esittää toiveita kiinteistön ja puiston rajalla olevista puista Staran vastaavalle työnjohtajalle, joka ottaa ne huomioon mahdollisuuksien mukaan.

Kuva 28. Hiekka- ja louhikkorantaa Mustikkamaan virallisen uimarannan itäpuolella (osa-alue 31). Tämä osa rannasta on rakennusviraston hallinnassa.

4 HANKKEET JA KUSTANNUKSET

Lähi vuosien tärkeimmät kehittämishankkeet on esitetty osa-aluesuunnitelmissa A, B ja C sekä kartalla "Kalusteet, varusteet ja valaistus". Kehittämishankkeiden toteuttamiskustannukset on pyritty arvioimaan vastaavien toteutuneiden hankkeiden perusteella. Pienet hoito- ja korjaustoimet on tarkoitus tehdä kunnossapidon normaalin käyttöbudjetin puitteissa.

4.1 Koirapuisto

Koirapuisto koostuu kahdesta kolmilankaverkolla rajatusta koira-aitauksesta kulku- ja huoltoportteineen, syväkeräysastiasta, ilmoitustaulusta ja kahdesta penkistä. Koirapuiston alueen huonokuntoinen kasvillisuus poistetaan, puustoa siistitään ja alue päällystetään hakkeella ja soralla. Koirapuisto on esitetty kartalla "Ehdotus investointi- ja kehittämishankkeiksi" ja osa-aluesuunnitelmassa A.

Koirapuiston kustannuksia on arvioitu rakennusosittain seuraavasti:

Kuvat 29-30. Korkeasaaren paviljongin ympäristön ilmettä kohennetaan.

Maa-, pohja- ja kalliorakenteet	20 000 €
Päällysrakenteet	50 000 €
Aidat ja opastus	50 000 €
Kalusteet ja varusteet	5 000 €
Rakennusosat yhteensä	125 000 €

Hankkeen kokonaiskustannus sisältäen urakoitsijan kustannukset sekä suunnittelu-, rakennuttamis- ja omistajatehtävät on noin **175 000 euroa**.

Edellisten toimenpiteiden lisäksi koirapuiston länsiosa valaistetaan reittivalaistuksen yhteydessä. Valaistuksen kustannukset sisältyvät osioon 4.5.

4.2 Saaren länsiosan uudet puistokäytävät ja Korkeasaaren paviljongin ympäristö

Mustikkamaan länsiosaan rakennetaan noin 350 metriä uutta kivituhka-päällysteistä käytävää ja Mustikkamaanpolun ylityskohtaan suojatie. Uusille käytäville sijoitellaan opastauluja ja uudet käytäväosuudet valaistetaan. Korkeasaaren paviljongin edustan asfalttipinta korvataan kiveyksellä ja ympäristön ilmettä kohennetaan istutuksin. Korkeasaaren maa-alue-varastointi

aidataan uudet kivimuurit rajaavat sen omaksi alueekseen. Bussien ja pyörrien pysäköintijärjestelyjä selkeytetään. Suunnitelmat saaren länsiosalle on esitetty kartalla "Ehdotus investointi- ja kehittämishankkeiksi" sekä osa-aluesuunnitelmassa A.

Puistokäytävien ja Korkeasaaren paviljongin ympäristön kustannuksia on arvioitu seuraavasti:

Maa-, pohja- ja kalliorakenteet	30 000 €
Päällysrakenteet	135 000 €
Aidat ja opastus	15 000 €
Käytävän valaistus	35 000 €
Kalusteet ja varusteet	5 000 €
Rakennusosat yhteensä	220 000 €

Hankkeen kokonaiskustannus sisältäen urakoitsijan kustannukset sekä suunnittelu-, rakennuttamis- ja omistajatehtävät on noin **300 000 euroa**.

Kustannuksiin on laskettu vain uuteen käytävään liittyvä valaistus ja opasteet. Koko saaren kalusteet sekä valaistuksen parantaminen pääreitillä on laskettu osioon 4.5 Kalusteet, varusteet ja valaistus.

4.3 Liikuntapuiston itäreunan uudet puistokäytävät

Liikuntapuiston itäpuolelle rakennetaan noin 340 metriä uutta kivituhkapäällysteistä käytävää sekä kaksi suojatietä. Yhtenäinen käytävä liikuntakenttien vierellä valaistaan ja uudet reittiopasteet asennetaan suunnitelmapiirroksen mukaisille paikoille. Uudet käytävät on esitetty kartalla "Ehdotus investointi- ja kehittämishankkeiksi" merkinnällä "Uudet reitit 2b" ja osa-alue suunnitelmassa B.

Puistokäytävien kustannuksia on arvioitu seuraavasti:

Maa-, pohja- ja kalliorakenteet	15 000 €
Päällysrakenteet	25 000 €
Aidat ja opastus	15 000 €
Käytävän valaistus	35 000 €
Rakennusosat yhteensä	90 000 €

Hankkeen kokonaiskustannus sisältäen urakoitsijan kustannukset sekä suunnittelu-, rakennuttamis- ja omistajatehtävät on noin **120 000 euroa**.

Edellisten toimenpiteiden lisäksi osa-alueella sijaitsevat penkit ja roskastiat uusitaan. Niiden kustannukset on laskettu osion 4.5 Kalusteet, varusteet ja valaistus.

4.4 Mustikkamaan sisäänkäyntialueen liikenne- ja opastusjärjestelyt

Mustikkamaan pysäköintialueen länsireunaan rakennetaan reunakivellä erotettu jalkakäytävä ja korotettu suojatiealue parantamaan kevyen liikenteen yhteyksiä pysäköintialueelta Korkeasaaren suuntaan. Samassa yhteydessä pysäköintialueen läntinen liittymä muutetaan yksisuuntaiseksi jotta jalkakäytävälle saadaan tilaa. Sisäänkäynti alueelle rakennetaan uusi seinämäinen opastaulu ja reitti viitoitusta parannetaan. Osa-alueen roskastiat uusitaan ja lisätään syväkeräysastioita suunnitelman mukaisille paikoille. Sisäänkäyntialueen jäsentely on esitetty osa-alue suunnitelmassa C.

Sisäänkäyntialueen liikenne- ja opastusjärjestelyjen kustannuksia on arvioitu seuraavasti:

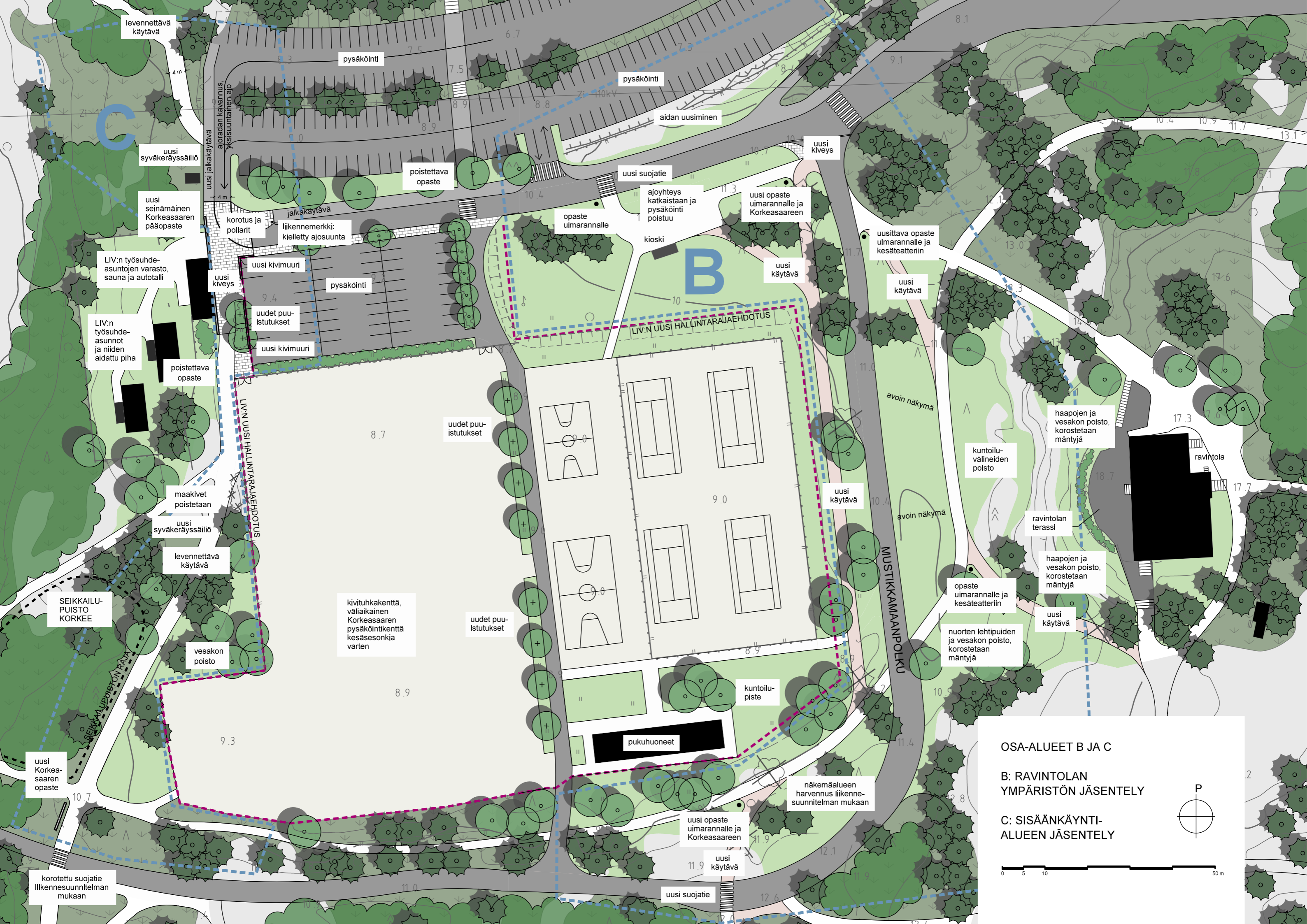
Maa-, pohja- ja kalliorakenteet	15 000 €
Päällysrakenteet	85 000 €
Aidat ja opastus	15 000 €
Kalusteet ja varusteet	5 000 €
Rakennusosat yhteensä	120 000 €

Hankkeen kokonaiskustannus sisältäen urakoitsijan kustannukset sekä suunnittelu-, rakennuttamis- ja omistajatehtävät on noin **165 000 euroa**.

Kuva 31. Bussipysäkki ja käytäviä Mustikkamaanpuolun vieressä liikuntapuiston eteläpuolella. Puutteellisesta opastuksesta ja epämääräisistä rajauksista johtuen maasto on kulunut.

Kuva 32. Korkeasaaren ja Mustikkamaan pääopastaulut siirretään liikuntaviraston huoltorakennuksen oikealle puolelle ja kävely-yhteyttä pysäköintipaikalta Korkeasaaren suuntaan korostetaan ajoradan poikki rakennettavalla korokkeella. Tontin reunassa oleva aita uusitaan ja samalla voidaan harkita opasteiden integroimista aitaan.

levennettävä käytävä

pysäköinti

pysäköinti

uusi syväkeräyssäiliö

poistettava opaste

uusi suojatie

uusi kiveys

uusi seinämäinen Korkeasaaren pääopaste

korotus ja pollarit

jalkakäytävä

liikennemerkki: kielletty ajosuunta

opaste uimarannalle

ajoyhteys katkaistaan ja pysäköinti poistuu

uusi opaste uimarannalle ja Korkeasaareen

uusittava opaste uimarannalle ja kesäteatterin

LIV:n työsuhte-asuntojen varasto, sauna ja autotalli

uusi kiveys

uusi kivimuuri

pysäköinti

kioski

uusi käytävä

uusi käytävä

LIV:n työsuhte-asunnot ja niiden aidattu piha

poistettava opaste

uudet puu-istutukset

uusi kivimuuri

LIV:N UUSI HALLINTARAJA-EHDOTUS

uudet puu-istutukset

uusi käytävä

kuntoilu-välineiden poisto

haapojen ja vesakon poisto, korostetaan mäntyjä

maakivet poistetaan

uusi syväkeräyssäiliö

levennettävä käytävä

avoin näkymä

avoin näkymä

ravintolan terassi

haapojen ja vesakon poisto, korostetaan mäntyjä

SEIKKAILU-PUISTO KORKEE

kivituhkakenttä, väliaikainen Korkeasaaren pysäköintikenttä kesäsesonkia varten

uudet puu-istutukset

uusi käytävä

opaste uimarannalle ja kesäteatterin

uusi käytävä

vesakon poisto

pukuhuoneet

kuntoilu-piste

näkemäalueen harvennus liikennesuunnitelman mukaan

OSA-ALUEET B JA C

B: RAVINTOLAN YMPÄRISTÖN JÄSENTELY

C: SISÄÄNKÄYNTI-ALUEEN JÄSENTELY

korotettu suojatie liikennesuunnitelman mukaan

uusi opaste uimarannalle ja Korkeasaareen

uusi käytävä

uusi suojatie

4.5 Kalusteet, varusteet ja valaistus

Virkistysalueen kalustus uusitaan kokonaisuudessaan. Reittiopasteet uusitaan yhdenmukaisiksi ja muutamia lisätään tärkeimpiin paikkoihin. Myös roska-astiat uusitaan ja lisätään syväkeräyssäiliöitä paikkoihin, jossa se on maaperän ja kunnossapidon kannalta mahdollista.

Nykyiset penkit korvataan uusilla. Uusi käytettävä penkkimalli on Lehtovuori Loviisa. Käytävien varsille lisätään myös kokonaan uusia oleskelu- ja grillauspaikkoja. Täysin uusia penkkejä sijoitetaan myös koirapuistoon.

Pääreittien valaistus uusitaan kokonaisuudessaan ja uudet käytävät saavat vastaavan valaistuksen. Myös joitakin nykyisin valaisemattomia reittejä valaistaan.

Kalusteiden ja varusteiden uusimisen ja täysin uusien kalusteiden kustannuksia on arvioitu seuraavasti:

Kalusteiden ja varusteiden poisto	25 000 €
Uudet opastaulut	25 000 €
Uudet valaisimet	295 000 €
Uudet kalusteet	100 000 €
Rakennusosat yhteensä	445 000 €

Hankkeen kokonaiskustannus sisältäen urakoitsijan kustannukset sekä suunnittelu-, rakennuttamis- ja omistajatehtävät on noin **620 000 euroa**.

Laskelmassa on otettu huomioon kaikki oheisessa kartassa näkyvä. Koirapuiston penkit, uusien käytävien valaistus ja sisäänkäyntialueen varustelu on laskettu myös osaksi edellisiä osioita 4.1-4.4.

Kuva 33. Roska-astioiksi ehdotetaan City 60-mallia. Kuva: Lehtovuori Oy.

Kuvat 34-35. Esimerkkikuvat kertakäyttögrilleille tarkoitettuista puistogrillistä sekä kuumalle tuhalle tarkoitettuun roska-astiin. Kuvat: www.homedepot.com.

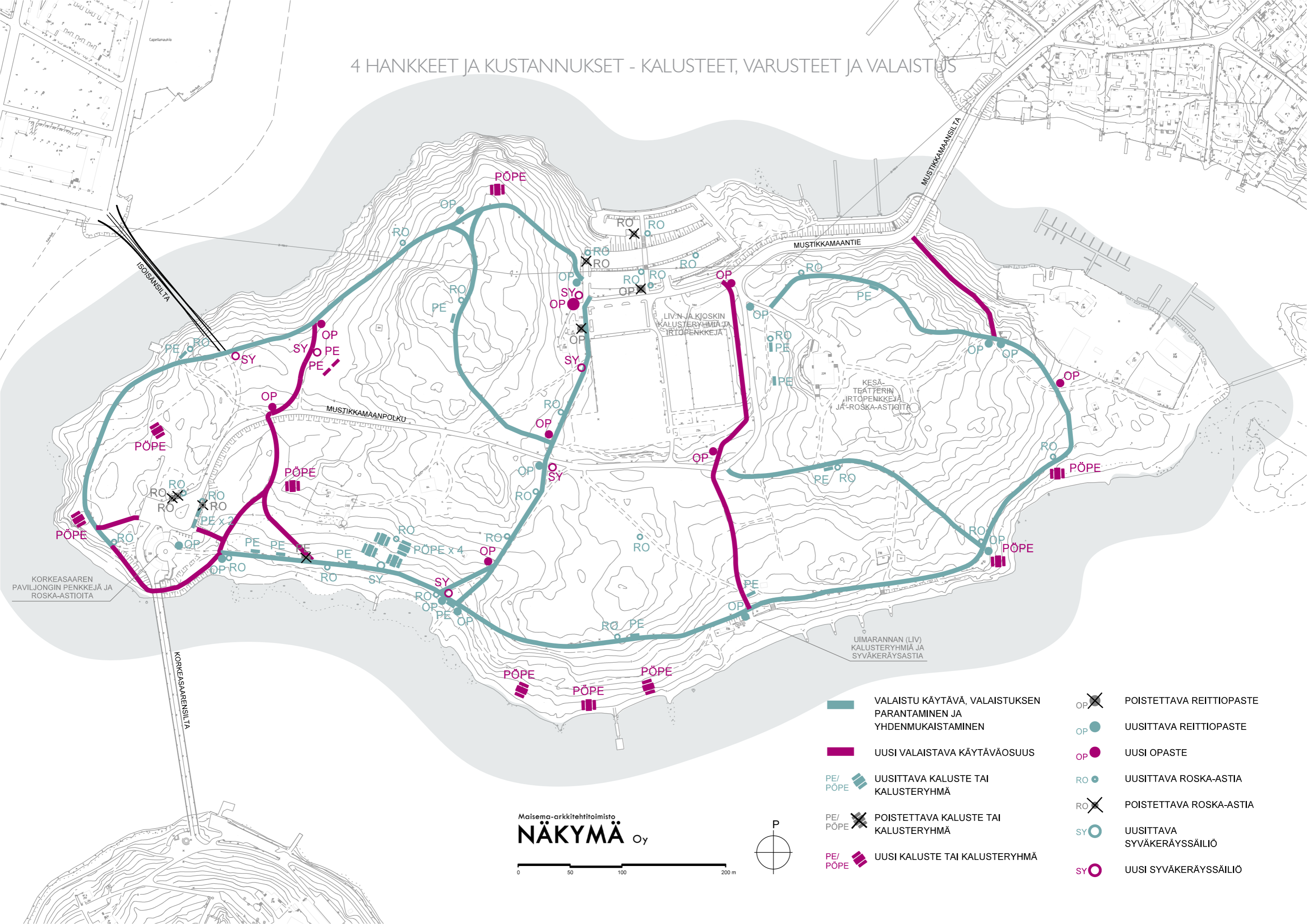

Kuva 36. Mustikkamaan kalusteet uusitaan ja käytävien varsille lisätään pöytä-penkkiryhmiä. Kuva: Lehtovuori Oy.

Kuva 37. Perinteisten syväsäiliöiden vaihtoehtona voidaan tutkia myös jätipuristimella varustettujen 'Big Belly' jäteastioiden käyttöä. Jätipuristin on sähkötoiminen, mutta tarvittava sähkö voidaan tuottaa aurinkokennoilla. Kuva: www.bigbelly.com.

Kuvat 38. Esimerkki tulenkoalustasta Tanskassa. Uudet grillauspaikat ovat tulenkkestäviä grillausaluja, joille esim. kertakäyttögrillit voi turvallisesti sijoittaa.

4 HANKKEET JA KUSTANNUKSET - KALUSTEET, VARUSTEET JA VALAISTUS

KORKEASAAREN PAVILJONGIN PENKKEJÄ JA ROSKA-ASTIOITA

KORKEASAARENSILTA

ISOISANSILTA

MUSTIKKAMAANPOLKU

MUSTIKKAMAANTIE

MUSTIKKAMAANSILTA

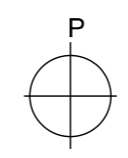
LIV:N JA KIOSKIN KALUSTERYHMIÄ JA IRTOPENKKEJÄ

KESÄ-TEATTERIN IRTOPENKKEJÄ JA ROSKA-ASTIOITA

UIMARANNAN (LIV) KALUSTERYHMIÄ JA SYVÄKERÄYSASTIA

Maisema-arkkitehtitoimisto
NÄKYMÄ Oy

0 50 100 200 m

	VALAISTU KÄYTÄVÄ, VALAISTUKSEN PARANTAMINEN JA YHDENMUKAISTAMINEN		POISTETTAVA REITTIOPASTE
	UUSI VALAISTAVA KÄYTÄVÄOSUUS		UUSITTAVA REITTIOPASTE
	UUSITTAVA KALUSTE TAI KALUSTERYHMÄ		UUSI OPASTE
	POISTETTAVA KALUSTE TAI KALUSTERYHMÄ		UUSITTAVA ROSKA-ASTIA
	UUSI KALUSTE TAI KALUSTERYHMÄ		POISTETTAVA ROSKA-ASTIA
			UUSITTAVA SYVÄKERÄYSSÄILIÖ
			UUSI SYVÄKERÄYSSÄILIÖ

LÄHTEET

Kartat ja valokuvat:

Kartta-aineistot © Kaupunkimittausosasto, Helsinki

Kuvat Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy ellei toisin mainita.

Painetut lähteet:

Kulosaaren ja Mustikkamaan viheraluesuunnitelma 2002-2011. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisu 2002:3 / Viherosasto. Helsinki.

Painamattomat lähteet:

Arkkitehtitoimisto Eeva & Sten Kallis (2001): Mustikkamaan tanssikeskus.

Helsingin saaristo ja merialue. Osayleiskaavan selostus. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston kaavoitusosaston selvityksiä 1997:6.

Konsultointi Kareg Oy (2002): Pohjoisrannan ulkoilutie, Mustikkamaa.

Luontotietojärjestelmä, arvokkaat kasvisto- ja kasvillisuuskohteet, linnustollisesti arvokkaat kohteet, Mustikkamaa. 15.9.2014. Helsingin kaupungin ympäristökeskus. <http://ptp.hel.fi/tj/>

Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy (2003): Mustikkamaan virkistysalueen yleissuunnitelma. Mustiala, Virpi ja Tegel, Satu (2002): Mustikkamaan kasvillisuuskarttoitus. Helsingin kaupunki, Rakennusvirasto, Viherosasto.

Mustikkamaa. Asemakaavan selostus. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston kaavoitusosaston selvityksiä 1994:10230.

Mustikkamaan yleissuunnitelma. Väliraportti 29.1.1988. Helsingin kaupunki, Urheilu- ja ulkoiluvirasto.

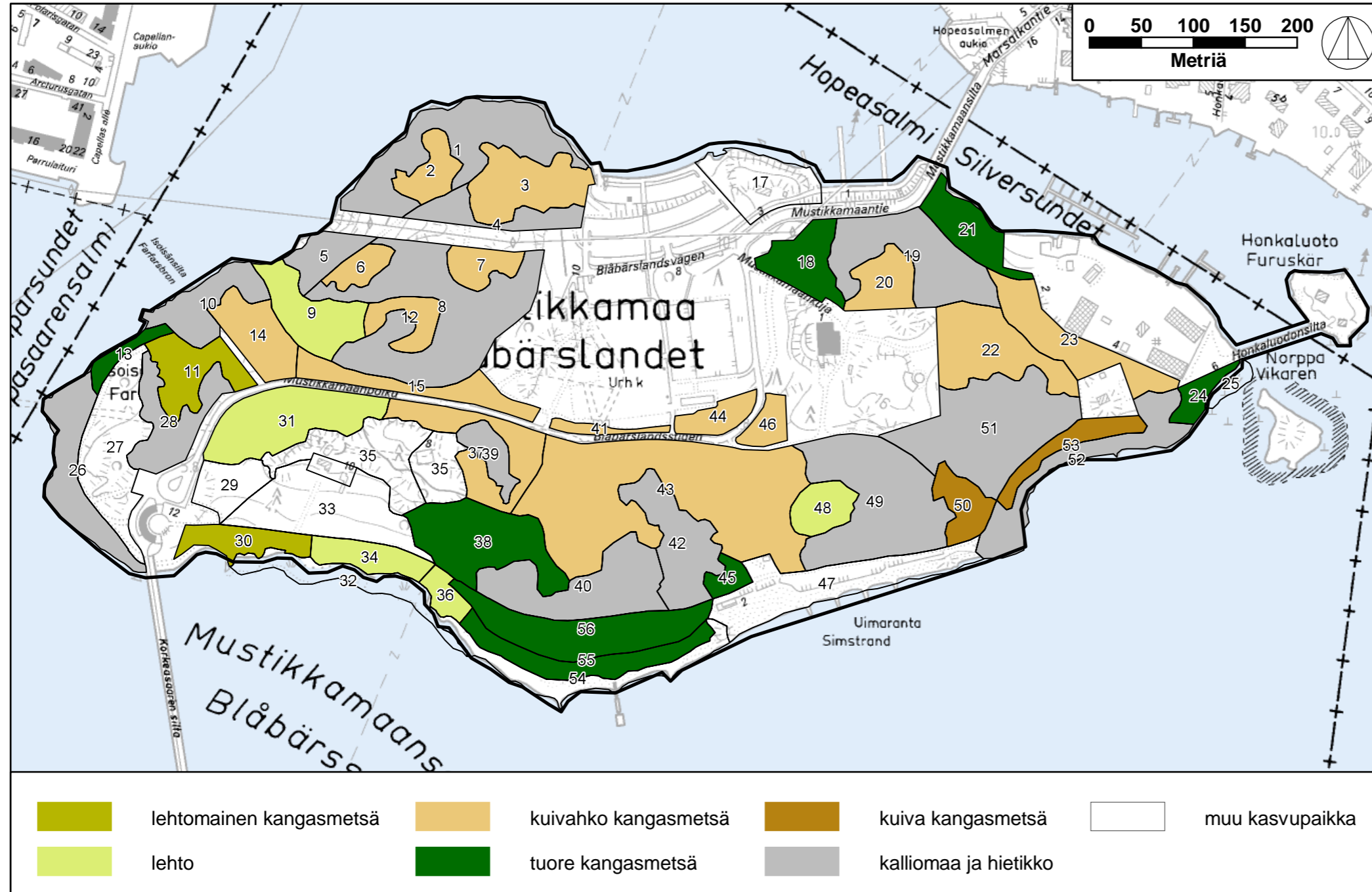
Opastussuunnitelma. 2002. Helsingin kaupunki, Rakennusvirasto.

Tutkimus Mustikkamaan virkistysalueen käytöstä, 2001. Helsingin kaupunki, Rakennusvirasto.

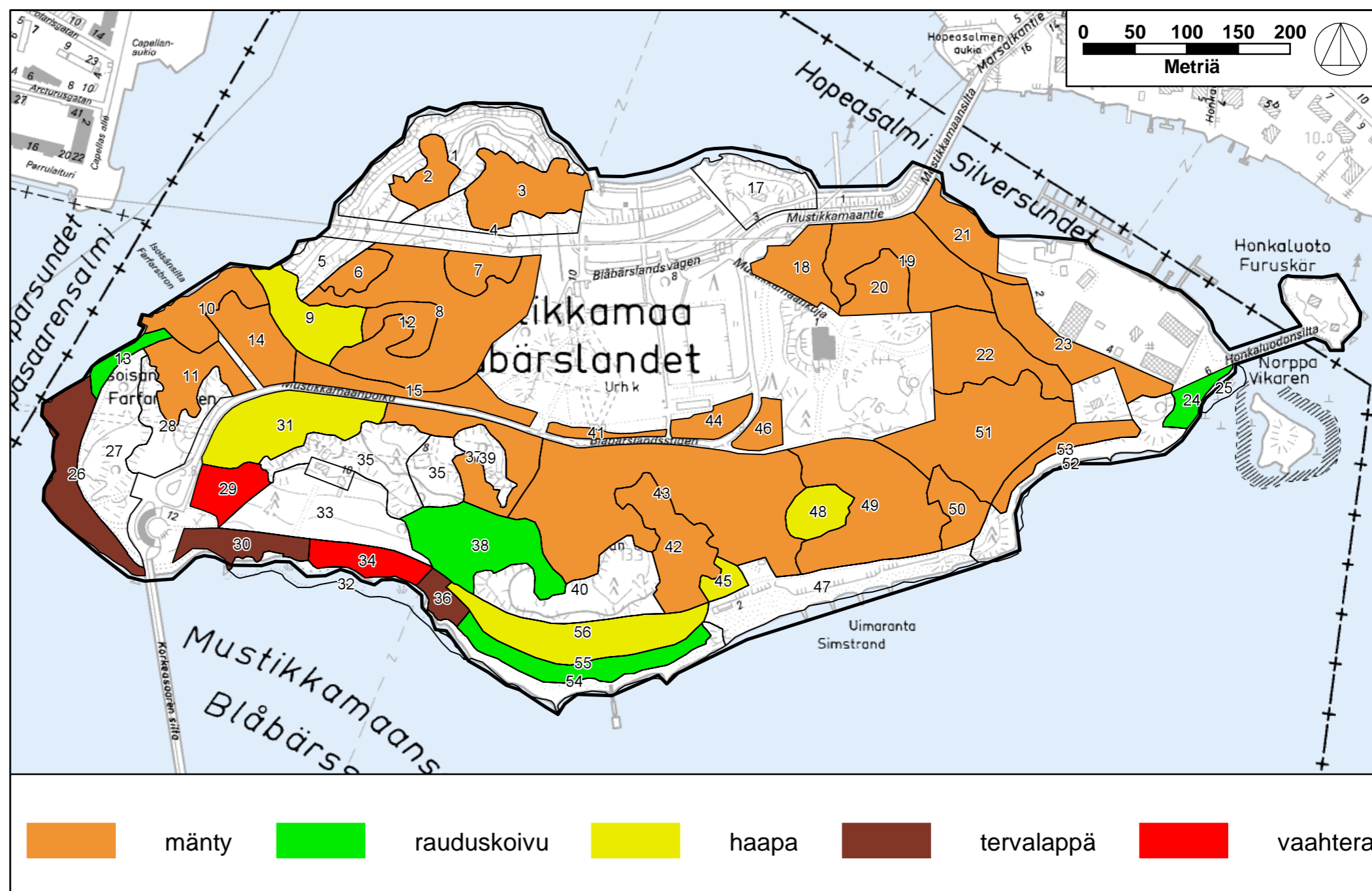
YS-Yhdyskunta Oy (2002): Korkeasaaren silta.

LIITE I, LUONNONHOIDON
TOTEUTUSOHJELMA

Kasvupaikat

Pääpuulajit

LIITE 2, ASUKASPALAUTE

Kerro kartalla-palvelussa annetut kommentit ja huomiot:

- urheilukenttää laajennettava täysimittaiseksi jalka&jääpallokentäksi. Kesällä tekourmi ja talvella tekojäärata jääpalloilulle joka Kulosaarissa isohko laji. Lisäksi lisää valoa.
- tenniskenttien pinnoite uusittava sekä harkittava ison 4.n kentän kuplahallin pitämistä talvella, jossa salibandyä sekä tennistä
- voisiko ikivanhan kesäteatterin paikan hyödyntää kun tasanteetkin vielä osaltaan jäljellä. Talvella vaihtoehtona snoukkamäki.
- Hopeasalmen telakan talvella kovin rumat pressujen alla olevat veneet voisi maastouttaa istuttamalla kuusia tmv rannan reunalle
- Uimarannan upea vanha kioskori korjattava sekä avattava ainakin kesä, mutta mahdollisesti myös talvikaudeksi. Kesällä voisi olla yhtä ihana kuin Kivinokan perinteinen kioskori!
- yleisen saunan rakentaminen uimarannalle!
- vanhan laivayhteyden palauttaminen kauppatorilta uimapalviljongille
- voiko vanhasta torpasta tehdä viherpiipertäjien luomu + pullatuvan
- kesäteatterin ja Hopeasalmen telakan välinen metsäalue on maisemaa jolla on potentiaalia muodostaa kaunista ulkoilulle suotuisaa saaristometsää jos sen jättää rauhaan.
- Pysäköinti on varsin villiä kesäisin.
- Suunnittelun koira-aitauksen kohdalla ainutlaatuista lehtolaituma-tunnelmaa (missä enemmän yrtejä ja villikukkia, kuin muualla saarella, viihtyy). Aluetta kehitellessä äärimmäisen tärkeätä säilyttää tätä luonnetta.
- Jos kruunuvuorenrannan silta rakennetaan ja Korkeasaaren sisäänkäynti siirtyy sillan toiseen päähän, alueen maankäyttö kannattaa miettiä uudelleen.
- Isoisänniemen niittyalueet: Toivottavasti arvokkaasta niitystä huolehditaan käyttäjämäärien lisääntyessä eikä esimerkiksi koirien anneta turmelaa aluetta jätöksien ravinteilla.

Kuva 39. Kerro kartalla -palvelussa kommentoitiin Mustikkamaan suunnitelmia.

Asukasillan aikana kirjatut kommentit ja palaute:

- Mustikkamaalla olevissa penkeissä sininen väri on ruma.
- Mustikkamaan suunnittelussa tulisi huomioida lasten- ym. välineiden kanssa liikkuvat. Käytävösuudet voisivat olla tasaisempia.
- Mustikkamaalla on liikenneongelma ja autoilla ajetaan viheralueille. Ei saa lisätä pysäköintipaikkoja.
- onko korkeajännitemastoa huomioitu koirapuiston sijoittamisen yhteydessä?
- Roska-astioita lisää, myös koiran jätöksiä varten
- Kulosaaren omien kenttien poistamisen takia on Mustikkamaasta tullut ensisijainen alueen koulujen liikunnan suorituspaikka. Tämän takia Mustikkamaan liikuntapalveluja pitäisi kehittää niin että siellä olisi keinonurmi, luistinkenttä sekä hiihtolatu lasten käyttöön. Tennis/koriskenttien tilalle talviaikaiset luistinkentät.
- Miksi Seikkailupuisto sai luvan tulla Mustikkamaalle? Kyseinen puisto pitäisi poistaa.
- Seikkailupuiston myötä menetettiin luontoarvoja!
- Seikkailupuisto on lasten keskuudessa hyvin suosittu.
- Seikkailupuisto tarjoaa hyvää liikuntaa nuorille.
- Mitä näköestettä olette suunnitelleet liikuntaviraston rakennuksien seinustalle, siinähan on käytettävät ovet?
- Mustikkamaan pohjoisrannan reitiltä ei ole jalankulkuyhteyttä parkkipaikan jalkakäytävälle, vaan reitti päättyy suoraan ajoradalle.

Asukasillan jälkeen saatu kirjallinen palaute:

- Mustikkamaa: Seikkailupuisto Korkee häiritsee. viereisen talon asukkaista. Öisin tehdään ilkeä. Saattaa olla vaarallista, kun nuoret kiipeilevät öisin/iltaisin ilman suojarusteita.
- Mustikkamaa: ulkoliikuntaväline rikkinäinen, pitää poistaa.
- Maapuita jätetään liikaa.
- Mustikkamaa: pöytäpenkkiyhdistelmät on poistettu. Toivotaan takaisin.
- Roskiksia lisää Mustikkamaalle, isompia kuin nykyiset.
- Kansanpuistotunnelma kuuluu jonnekin muualle - ei kaupungin keskustan puistoille. Sekä Mustikkamaalla ongelmana on se, että puistokäytävät ovat jalankulkijoiden ainoat kulkureitti. Esim. Rautatieasemalta Kruunuhakaan ja Mustikkamaalta Korkeasaareen jos sinne on tultu autolla. Lapsiperheillä ja vanhuksilla on hankala kulkea mutaisia tai pölyviä hiekkateitä - eikä se ole muillekaan kulkijoille mukavaa. Keväisin esim. Mustikkamaalla hiekkateiden viereisiltä niitty ja muilta alueilta valuu vettä ja mutaa hiekkateille. Onneksi tämä kevät on ollut kuiva ja ongelma ei ole ollut niin paha kun yleensä.
- Mustikkamaalla pitäisi uusien kävijäpaineiden allakin saada säilymään mahdollisimman paljon luontoa metsien, ketojen ja kallioiden muodossa. Huolestuttavana kehityksenä pidän alueiden rajaamista pois yleisestä käytöstä, esimerkiksi seikkailupuisto vain maksaville lapsille ja koirapuisto koirille. Myös polkuverkon tihentäminen uhkaa pirstoa pienen saaren pieniä luontoalueita entistään pienemmiksi laikuiksi, jolloin niiden luonnonmukaisuus helposti katoaa kokonaan. Haluaisin vielä päästä näkemään, kuinka sarvipöllöemo ruokkii poikasiaan rauhallisessa kalliomännikössä.

- Täällä on miellyttäviä paikkoja, missä voi poimia vadelmia ja mustikoi-ta suuhunsa ja nauttia pikku metsistä, Pidänkin Kulosaaren ja Mustikkamaan suurena plussana, että luonto on kuivaa ja kallioista ja siistiä ja siellä voi todella vaellella ja leikkiä lasten kanssa. Lapset pitävät villistä luonnosta, jossa on kiipeilypuitakin. On selvää, että aina aluksi innostutaan tekemään puistomaisia ratkaisuja näille viheralueille, mutta sitten parin vuoden kuluttua into laantuu ja kaikki puskituu. On parempi antaa viheralueiden olla luonnontilassa ja hoitaa vain epämieluisia pusikkosavusto kohtuullisen oloiseksi, niin luonto hoitaa loput ja eläimet ja linnut viihtyvät. Ja tietysti on hyvä olla niitä penkkejä ja picnic-paikkoja. Olemme usein vieneet ulkomaisia vieraitamme syömään ulos juuri tämmöisille picnic-paikoille omasta perheestä puhumattakaan. Mutta riittää todellakin vain tukeva leveä pöytä ja penkit.
- Mustikkamaan luonto tulisi säilyttää koskemattomana niin paljon kuin mahdollista. Ei liikaa puutarhaistutuksia tai rakennelmia; mieluummin metsäistä maisemaa.
- Lisää penkkejä, pöytiä ja roska-astioita. Ihmiset haluavat istuskella meren läheisyydessä ja nauttia siitä. Aikaisemmin siellä tehdyt pöytäpaikka-valinnat onnistuivat huonosti; pöytiä/penkkejä raahattiin rannoille. Grillauspaikkaa toivotaan ja se ilmeisesti myös toteutetaan.
- Koirapuisto tulisi rakentaa minne kuuluisi eli Kalasatamaan! Se ei kuulu Mustikkamaalle.

